Ўзбекистон Республикаси
Адлия вазирлигидан
2025 йил 14 октябрь
741п -сон билан
“ҚАЙТА РЎЙХАТДАН ЎТКАЗИЛДИ”

Ўзбекистон таълим ва фан
ходимлари касаба уюшмаси
II Қурултойи
2025 йил 14 августдаги
II-4-қарори билан
“ТАСДИҚЛАНДИ”

ЎЗБЕКИСТОН ТАЪЛИМ ВА ФАН ХОДИМЛАРИ КАСАБА УЮШМАСИ УСТАВИ

Тошкент – 2025 йил

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси
УСТАВИ

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1. Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси ***(бундан буён матнда "Касаба уюшмаси"деб юритилади)*** мулкчилик шаклидан қатъи назар таълим ва фан соҳасига қарашли, шунингдек асосий фаолияти таълим, фан йўналишида бўлган корхона, ташкилот ва муассасаларда ***(бундан буён матнда "ташкилот" деб юритилади)*** фаолият тури бўйича умумий манфаатлар билан бирлашган ходимлар, талаба ва ўқувчи-ёшлар, қисман иш билан банд бўлганлар, ишламайдиган пенсионерларнинг ***(бундан буён матнда "касаба уюшмаси аъзолари" деб юритилади)*** ихтиёрий асосда тузилган, ўзини ўзи бошқарувчи нодавлат нотижорат ташкилоти бўлиб, унинг ташкилий-ҳуқуқий шакли жамоат бирлашмаси ҳисобланади.

1.2. Касаба уюшмаси ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида амалга оширади, республиканинг маъмурий-ҳудудий бирликлари (Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри, туман ва шаҳарлар)да ҳудудий бўлинмаларига эга ***(бундан буён матнда касаба уюшмасининг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар бўлинмалари "ҳудудий бўлинмалар", туман ва шаҳарлардаги бўлинмалари – "туман бўлинмалари" деб юритилади).***

1.3. Касаба уюшмаси ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, "Касаба уюшмалари тўғрисида"ги ҳамда бошқа қонун ҳужжатлари, Ўзбекистон Республикаси томонидан ратификация қилинган халқаро конвенциялар, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг таъсис ҳужжатлари, шунингдек, мазкур Устав асосида амалга оширади.

Ушбу Устав қоидалари касаба уюшмасининг барча аъзолари, шунингдек қуйидан юқоригача барча касаба уюшмаси ташкилотлари учун мажбурийдир.

1.4. Касаба уюшмаси, унинг туман, ҳудудий бўлинмалари, бошланғич ташкилотлар, бирлашган қўмиталар ўз фаолиятида, шу жумладан молиявий фаолиятида давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларидан мустақилдир, улар олдида ҳисобдор эмас ҳамда улар томонидан назорат қилинмайди, бундан қонунда назарда тутилган ҳоллар мустасно.

1.5. Касаба уюшмаси фаолиятининг асосий принциплари қуйидагилардан иборат:

ихтиёрийлик;
қонунийлик;
камситишга йўл қўймаслик;
мустақиллик ва ўзини ўзи бошқариш;
тенг ҳуқуқлилик;
ошкоралик ва очиқлик;
коллегиаллик;
камчиликни кўпчиликка бўйсунишлиги;
барча даражадаги касаба уюшмалари ташкилотларининг раҳбар органлари сайлаш асосида шакллантирилиши.

1.6. Касаба уюшмаси давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, шунингдек иш берувчилар, уларнинг бирлашмалари, сиёсий партиялар ва бошқа жамоат бирлашмалари, юридик шахслар ҳамда фуқаролар билан ўзаро ҳамкорлик қилади.

1.7. Касаба уюшмаси мазкур Уставда белгиланган мақсадларга ҳамда вазифаларга мувофиқ бошқа мамлакатларнинг касаба уюшмалари билан ҳамкорлик қилиши, халқаро ва бошқа касаба уюшмалари бирлашмалари ҳамда ташкилотларига аъзо бўлиши, шунингдек халқаро касаба уюшмалари бирлашмаларининг (Федерация, Конфедерация, Ассоциация ва бошқалар) таъсисчиси бўлиши мумкин.

Касаба уюшмасининг бошқа мамлакатлар касаба уюшмалари билан ҳамкорликдаги, шунингдек, халқаро ва бошқа касаба уюшмалари бирлашмалари ҳамда ташкилотларидаги фаолияти Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг ***(бундан буён матнда "Федерация" деб юритилади)*** Уставига, унинг раҳбар органлари томонидан қабул қилинган ҳужжатларига, Федерациянинг касаба уюшмалари умумий фаолиятидаги сиёсатига зид бўлиши мумкин эмас.

1.8. Мазкур Устав қоидалари талқинини бериш касаба уюшмаси Республика Кенгашининг ***(бундан буён матнда "Республика Кенгаши" деб юритилади),*** унинг мажлислари оралиғида эса Республика кенгаши Ижроия қўмитасининг ***(бундан буён матнда "Ижроия қўмита" деб юритилади)*** ҳуқуқи ҳисобланади.

Мазкур Устав қоидаларига берилган талқиндан норози бўлган манфаатдор тараф Федерацияга мурожаат қилишга ҳақли бўлиб, бунда Федерация томонидан берилган талқин якуний талқин ҳисобланади.

1.9. Касаба уюшмасининг номланиши:

ўзбек тилида: Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси;

рус тилида: Профессиональный союз работников образования и науки Узбекистана;

инглиз тилида: The Trade Union of Education and Science workers of Uzbekistan.

1.10. Касаба уюшмасининг доимий фаолият юритувчи раҳбар органи жойлашган ери (почта манзили):

Ўзбекистон Республикаси, 100029, Тошкент шаҳри, Бухоро кўчаси, 24-уй.

II. КАСАБА УЮШМАСИНИНГ МАҚСАД ВА ВАЗИФАЛАРИ

2.1. Касаба уюшмасининг асосий мақсади ўз аъзоларининг ижтимоий-иқтисодий, меҳнат, меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасидаги ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда ифодалашдан иборат.

2.2. Касаба уюшмасининг асосий вазифалари:

- касаба уюшмаси аъзосининг меҳнат ҳуқуқларига риоя этилиши учун курашиш, касаба уюшмаси аъзоларига бепул ҳуқуқий ёрдам ва маслаҳатлар бериш;
- иш берувчилар билан тармоқ (лозим бўлганда ҳудудий) келишувлари, жамоа шартномалари тузилишига эришиш, уларнинг бажарилиши устидан назоратни амалга ошириш;
- иш берувчилар билан ижтимоий шериклик кўламини кенгайтиришга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш;

- қонунчиликда белгиланган тартибда иш берувчилар томонидан ходимларнинг манфаатларига дахлдор қарорлар қабул қилингунига қадар касаба уюшмаси билан маслаҳатлашувлар ўтказилишига, жамоа келишувларида ҳамда шартномаларида белгиланган мақсадлар учун ва миқдорларда маблағлар ажратилишига эришиш;

- касаба уюшмаси аъзолари ўртасида маданий-маърифий, жисмоний тарбия ва спорт-соғломлаштириш, болаларни соғломлаштириш ва дам олдиришни ривожлантириш тадбирларини ташкил этиш, ушбу масалаларда давлат ҳокимияти органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, бирлашмалар ва ташкилотлар билан ҳамкорлик қилиш;

- фаолиятининг ошкоралигини таъминлаш, ўз фаолияти тўғрисидаги маълумотларни оммавий ахборот воситаларида, Интернет жаҳон ахборот тармоғида, расмий веб-сайтларида мунтазам равишда ёритиб боришда иборатдир.

III. КАСАБА УЮШМАСИНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

3.1. Касаба уюшмаси қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- ходимлар номидан жамоа музокараларини олиб бориш, жамоа шартномалари ва келишувларини тузиш;

- инсоннинг муносиб ҳаёт кечиришини ва эркин ривожланишини таъминловчи шарт-шароитлар яратишга қаратилган ижтимоий дастурларни шакллантиришда, ходимларни ижтимоий ҳимоя қилиш бўйича чора-тадбирларни ишлаб чиқишда, турмуш даражасининг асосий мезонларини ва тирикчилик учун зарур бўлган нарсаларнинг энг кам миқдорини белгилашда иштирок этиш;

- ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда иштирок этиш;

- давлат бандлик дастурларини ишлаб чиқишда иштирок этиш, бандликни таъминлаш, шу жумладан янги иш ўринларини ташкил қилиш ва мавжудларини сақлаб қолиш, ташкилотларнинг фаолиятини яхшилаш, ходимларнинг оммавий равишда ишдан озод этилишининг олдини олиш бўйича чора-тадбирларни таклиф этиш;

- қонун ҳужжатларида ташкил этилиши ҳамда фаолият кўрсатиши тартиби белгиланадиган меҳнат низолари бўйича комиссияларнинг ишида, шунингдек жамоавий меҳнат низоларини тартибга солишда иштирок этиш;

- ижтимоий ҳаётнинг турли масалаларига доир ташаббуслар билан чиқиш, давлат ҳокимияти ва бошқарув органларига таклифлар киритиш;

- ўз устав фаолиятини амалга ошириш учун давлат органларидан, уларнинг мансабдор шахсларидан, иш берувчилардан ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатлари масалалари юзасидан бепул ахборот олиш;

- оммавий ахборот воситаларини таъсис этиш ҳамда белгиланган тартибда ноширлик фаолиятини амалга ошириш;

- мақсад ва вазифаларини амалга оширишга қаратилган танлов, тадбир ва анжуманлар ташкил этиш, ўтказиш, касаба уюшмаси ходимлари ва фаолларини рағбатлантириш;

- Уставда белгиланган мақсад ҳамда вазифаларига мувофиқ белгиланган

тартибда ташқи иқтисодий фаолиятни амалга ошириш, тижорат ташкилотларини ташкил этиш, ноширлик фаолияти билан шуғулланиш, турли жамғармаларни шакллантириш;

- рамзий белгиларини таъсис этиш;

- ўз фаолиятига тааллуқли масалалар юзасидан йиғилишлар, конференциялар, Қурултойлар ўтказиш.

Касаба уюшмаси қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳуқуқларга ҳам эга.

3.2. Касаба уюшмасининг мажбуриятлари:

- қонун ҳужжатларига риоя этиш;

- иш берувчилар томонидан ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатларга риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш;

- ўз мол-мулки ва пул маблағларидан фойдаланиш тўғрисидаги ахборот билан танишиш эркинлигини таъминлаш;

- рўйхатдан ўтказувчи орган вакилига ўзи ўтказаётган тадбирларга эркин кириш имконини бериш;

- ўз аъзолари олдида камида бир йилда бир марта ўз фаолияти ҳақида ҳисобот бериш;

- рўйхатдан ўтказувчи, солиқ ва статистика органларига ўз фаолияти тўғрисида қонунчиликда белгиланган ҳисоботларни тақдим этиш.

Касаба уюшмаси қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа мажбуриятларни ҳам бажаради.

IV. КАСАБА УЮШМАСИ АЪЗОЛАРИ, УЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

4.1. Касаба уюшмасига аъзо бўлиш ихтиёрийдир.

Касаба уюшмаси Устави талабларини тан олувчи ва бажарувчи, аъзолик бадалларини мунтазам тўлаб борувчи 15 ёшга тўлган ҳар бир жисмоний шахс касаба уюшмаси аъзоси бўлиши мумкин.

4.2. Касаба уюшмаси аъзолигига қабул қилиш якка тартибда, аъзоликка кирувчининг шахсий аризасига асосан бошланғич ташкилотнинг умумий йиғилиши ёки сайланган органи мажлисида амалга оширилади.

Йирик бошланғич ташкилотнинг сайланган органи касаба уюшмаси аъзолигига қабул қилиш ваколатини касаба уюшмаси гуруҳларига бериши мумкин.

4.3. Бошланғич ташкилот тузилмаган ташкилотлар ходимларини касаба уюшмаси аъзолигига қабул қилиш туман бўлинмаларининг Ижроия қўмиталари ёки мавжуд бўлса бирлашган касаба уюшмаси қўмиталарнинг Раёсатлари томонидан амалга оширилади.

4.4. Касаба уюшмасига аъзолик стажи бу ҳақда тегишли қарор қабул қилинган кундан ҳисобланади. Касаба уюшмасига қабул қилинган шахсга Федерация тизимида тасдиқланган ягона намунадаги аъзолик билети берилади.

4.5. Бошқа тармоқ касаба уюшмаси аъзоси бўлиб таълим ва фан соҳасидаги ташкилотда ўриндошлик асосида ишлаётган ходим ушбу уставнинг 4.13. - бандида кўзда тутилган мажбуриятларни тўлиқ бажариш шарти билан таълим ва

фан ходимлари касаба уюшмаси аъзолигига қабул қилиниши мумкин. Бунда касаба уюшмаси аъзоси асосий иш жойидаги бошланғич ташкилотда ҳисобда туради ва статистика ҳисоботларида фақат мазкур бошланғич ташкилот томонидан акс эттирилади.

4.6. Қуйидаги касаба уюшмаси аъзолари бошланғич ташкилот умумий йиғилиши (касаба уюшмаси қўмитаси) қарорига мувофиқ касаба уюшмасига аъзоликни сақлаб қолишлари мумкин:

- болани, касал ва ногиронларни парвариш қилиш сабабли вақтинча иш фаолиятини тўхтатганлар;

- саломатлиги ёмонлашганлиги ёки пенсияга чиқиб, меҳнат фаолиятини тўхтатган, лекин касаба уюшмаси ташкилоти билан алоқани узмаган ва аъзолик бадалларини мунтазам тўлаб бораётганлар;

- ходимлар сони (штат) қисқариши, шунингдек, ташкилотнинг тугатилиши сабабли ишдан озод қилинганлар - ишга жойлашгунларига қадар, кўпи билан уч ойгача (фақат тизимидаги ташкилотга);

- иш берувчи томонидан ноқонуний равишда ишдан бўшатилганлар - қайта ишга тикланган тақдирда.

4.7. Қуролли кучлар сафидан ҳарбий хизматдан қайтганлар, шунингдек республика ҳудудидан ташқарига вақтинча ишга кетганлар қайтиб келгандан сўнг тармоқ тизимидаги ташкилотга ишга жойлашса унинг аризасига асосан касаба уюшмасига аъзолик тикланади.

4.8. Асосий ишидан озод этилган касаба уюшмаси органи раиси ва раис ўринбосарлари лавозимига сайланадиган номзодлар таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси аъзоси бўлиши шарт.

Бошқа тармоқ касаба уюшмаси аъзоси бўлган шахс таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси бошланғич ташкилоти тузилган ташкилотга ишга ўтган тақдирда, қайтадан касаба уюшмаси аъзолигига қабул қилиниши лозим.

4.9. Касаба уюшмаси аъзолари, қоида тариқасида, асосий иш (ўқиш) жойларидаги бошланғич касаба уюшмаси ташкилотида ҳисобда турадилар.

Агар, касаба уюшмаси аъзоси бўлган ходим ишлаётган (талаба ўқиётган) ташкилотда бошланғич касаба уюшмаси ташкилоти тузилмаган бўлса, бу ходим (талаба) тегишли бирлашган қўмитада ёхуд туман бўлинмасида ҳисобга олинади.

4.10. Ихтиёрий равишда касаба уюшмаси аъзолигидан чиқиш касаба уюшмаси аъзосининг бу ҳақдаги аризасига асосан, у қайси органнинг қарори билан аъзоликка қабул қилинганлигидан қатъи назар, бошланғич ташкилотнинг умумий йиғилиши ёки сайланган органи мажлисида амалга оширилади ва тегишли қарор қабул қилингандан кундан бошлаб касаба уюшмаси аъзоси аъзоликдан чиққан ҳисобланади.

4.11. Касаба уюшмаси аъзолари ушбу Уставда белгиланган тенг ҳуқуқ ва мажбуриятларга эгадирлар.

4.12. Касаба уюшмаси аъзоси қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- касаба уюшмаси органларидан бепул ҳуқуқий ёрдам олиш ҳамда давлат, суд ва мулкчилик шаклидан қатъий назар хўжалик органларида меҳнат муносабатларига оид масалалар бўйича касаба уюшмасининг ҳимоясида бўлиш;

- ўзининг меҳнат ҳуқуқлари ва ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ҳимоя қилинишини сўраб ҳар қандай даражадаги касаба уюшмаси органларига мурожаат этиш ва мурожаати бўйича тегишли жавобни талаб қилиш;

- касаба уюшмаси ташкилотларининг сайланган органларига сайлаш , сайланиш;

- касаба уюшмасининг тадбирларида иштирок этиш, ўз фикрини эркин баён қилиш, ўз фаолияти ва/ёки хулқ-атворига тааллуқли масала кўрилаётган мажлис, йиғилиш, конференцияларда шахсан иштирок этиш;

- тегишли касаба уюшмаси ташкилотларининг раҳбар органлари томонидан белгиланган тартибда маънавий ва моддий жиҳатдан рағбатлантирилиш;

- Федерация тасарруфидаги соғломлаштириш муассасалари (санаторий-курортлар, дам олиш уйлари, болалар соғломлаштириш оромгоҳлари)га белгиланган тартибда имтиёзли йўлланмалар олиш, маданият муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланиш;

- шахсий аризасига кўра касаба уюшмаси аъзолигидан эркин чиқиш.

4.13. Касаба уюшмаси аъзоларининг мажбуриятлари:

- касаба уюшмаси Уставига риоя қилиш ва касаба уюшмаси органлари қарорларини белгиланган муддатида ва сифатли бажариш;

- касаба уюшмаси ташкилотлари фаолиятида иштирок этиш;

- жамоа шартномалари ва келишувлари мажбуриятларининг бажарилишига кўмаклашиш;

- касаба уюшмаси фаолиятига тўсқинлик қиладиган ва зарар келтирадиган, касаба уюшмасининг шаънига зиён етказадиган ҳатти-ҳаракатларга йўл қўймаслик.

4.14. Уставда белгиланган мажбуриятларни бажармаган касаба уюшмаси аъзосига нисбатан қуйидаги жамоатчилик таъсир чоралари қўлланиши мумкин:

- огоҳлантириш;

- касаба уюшмаси аъзолигидан чиқариш.

Жамоатчилик таъсир чоралари бевосита ножўя ҳатти-ҳаракат аниқлангандан сўнг бир ой ичида, лекин у содир этилган кунидан олти ойдан кечикмасдан қўлланилади, бунда касаба уюшма аъзосининг вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик даври (тиббиёт муассасаси томонидан берилган касаллик варақасига асосан) ёки таътилда бўлган вақт ҳисобланмайди.

Ҳар бир ножўя хатти-ҳаракат учун касаба уюшма аъзосига фақат битта жамоатчилик таъсир чораси қўлланилади.

4.15. Касаба уюшмаси аъзосига жамоатчилик таъсир чораларини қўллаш масаласи унинг иштирокида, узрли сабабларсиз келмаган ҳолларда эса унинг иштирокисиз, касаба уюшмаси гуруҳи, бошланғич ташкилотнинг умумий йиғилишида ёки уларнинг сайланган органлари мажлисларида, шунингдек, юқори касаба уюшмаси ташкилотлари раҳбар (ижроия) органларининг мажлисларида ҳал қилинади ва ушбу ваколатли органнинг қарори қабул қилинади.

Касаба уюшмаси аъзосини касаба уюшмаси аъзолигидан чиқариш тўғрисидаги қарор Республика кенгаши Ижроия қўмитаси томонидан ёки у билан келишилган ҳолда тегишли касаба уюшмаси ташкилотининг ваколатли органи томонидан қабул қилинади.

Касаба уюшмаси аъзосига қўлланилган жамоатчилик таъсир чораси ҳақида қарор қабул қилган юқори касаба уюшмаси органи 10 иш кунидан кечикмай ушбу касаба уюшмаси аъзоси ҳисобда турган бошланғич ташкилотни (бирлашган қўмитани, туман бўлинмасини) хабардор қилиши лозим. Хабардор қилиш қарор нусхасини (қарордан кўчирмани) ёки алоҳида хат ёҳуд электрон хабарнома йўллаш шаклида бўлиши мумкин. Хатда ёки электрон хабарномада қарорнинг тартиб рақами, санаси, қўлланилган жамоатчилик таъсир чорачининг тури ва сабаби кўрсатилиши керак.

Касаба уюшмаси аъзоси қарор қабул қилган органга ёзма равишда мурожаат этган тақдирда, мурожаат олинган кундан бошлаб уч иш кунидан кечикмай, унга жамоатчилик таъсир чораси қўллаш тўғрисида қарор нусхаси тақдим этилади ёки мурожаатида кўрсатган манзилга почта орқали ёҳуд электрон кўринишда юборилади.

4.16. Касаба уюшмаси аъзоси жамоатчилик таъсир чораси қўлланилиши устидан, бу тўғрисидаги қарорни олган кундан бошлаб бир ой ичида, юқори касаба уюшмаси ташкилотининг раҳбар (ижроия) органига шикоят билан мурожаат қилиши мумкин. Мурожаат мазкур касаба уюшмаси раҳбар (ижроия) органи томонидан бир ойдан кўп бўлмаган муддатда кўриб чиқилади.

4.17. Касаба уюшмаси аъзосига нисбатан огоҳлантириш туридаги жамоатчилик таъсир чорасини қўллаган касаба уюшмаси органи, ўз ташаббусига кўра, қарор қабул қилинган кундан бошлаб камида уч ойдан сўнг таъсир чорасини олиб ташлаши мумкин.

4.18. Суд томонидан жиноят содир этганликда айбланган ва озодликдан маҳрум этилган касаба уюшмаси аъзоси ўзи ҳисобда турган бошланғич ташкилотнинг умумий йиғилиши, сайланган органи ёки юқори касаба уюшмаси ташкилоти раҳбар (ижроия) органининг қарори билан аъзоликдан чиқарилади.

4.19. Касаба уюшмаси аъзолигидан чиқарилган ёки чиққан шахс касаба уюшмаси томонидан ўзининг ижтимоий - меҳнат ҳуқуқи ва қонуний манфаатлари ҳимоя қилиниши, бепул ҳуқуқий ёрдам олиш ҳуқуқига эга эмас.

6 ойдан ортиқ узрсиз сабабларга кўра аъзолик бадалини тўламаган касаба уюшмаси аъзоси касаба уюшмаси аъзолигидан чиққан ҳисобланади (Уставнинг 4.6.-бандида кўзда тутилган ҳолатлар бундан мустасно).

4.20. Касаба уюшмаси ташкилотининг сайланган органи таркибига (раҳбарлигига) сайланган касаба уюшмаси аъзоси аъзоликдан чиқса (чиқарилса), шу вақтдан эътиборан ушбу орган таркибидан чиқарилган (лавозимдан озод этилган) ҳисобланади.

Агар касаба уюшмаси аъзолигидан чиқарилган шахс касаба уюшмаси ташкилотининг сайланган органида асосий иш сифатида вазифани бажарадиган лавозимга (раис, унинг ўринбосари ва бошқалар) сайланган бўлса, у билан меҳнат шартномасини бекор қилиш меҳнат тўғрисидаги қонунчилик талабларига риоя қилинган ҳолда амалга оширилади.

Касаба уюшмаси аъзолигидан чиқарилган шахс касаба уюшмаси ташкилотининг сайланган органида ишлаб чиқаришдаги ишидан озод этилмаган ҳолда вазифани бажарадиган лавозимга (раис, унинг ўринбосари ва бошқалар) сайланган бўлса, уни бу лавозимдан озод этишда мазкур банднинг иккинчи қисмида белгиланган қоида қўлланилмайди.

4.21. Касаба уюшмаси фаолиятида фаол қатнашганлиги учун касаба уюшмаси аъзолари касаба уюшмаси органлари томонидан белгиланган тартибда маънавий ва моддий рағбатлантирилиши мумкин.

V. КАСАБА УЮШМАСИНИНГ ТАШКИЛИЙ ТУЗИЛИШИ

5.1. Касаба уюшмасининг ташкилий тузилмасини қуйидагилар ташкил этади:

- бошланғич ташкилотлар;
- бирлашган қўмиталар;
- туман бўлинмалари;
- ҳудудий бўлинмалар;
- касаба уюшмаси Республика кенгаши;
- касаба уюшмаси Республика кенгашининг аппарати.

5.2. Касаба уюшмаси тизимида хотин-қизлар, ёшлар билан ишлаш ва бошқа кенгашлар, комиссиялар тузилиши мумкин, уларнинг фаолияти Ижроия қўмита қарори билан тасдиқланадиган тегишли Низомга мувофиқ тартибга солинади.

VI. БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТ

6.1. Бошланғич ташкилот бир ёки бир нечта иш берувчида ишлайдиган ёки таълим муассасасида ўқийдиган касаба уюшмаси аъзолари томонидан, умумий йиғилиш ёки конференцияда ихтиёрий бирлашиш асосида ташкил этилади.

Бошланғич ташкилот тузилмаган ташкилотларда камида 2 нафар ходим ушбу уставнинг 4.3.-бандида белгиланган тартибда касаба уюшмаси аъзолигига қабул қилинади ва улар томонидан ушбу банднинг биринчи қисмида белгиланган тартибда бошланғич ташкилот ташкил этилади.

Бошланғич ташкилотни ташкил этиш тўғрисидаги қарор нусхаси касаба уюшмаси хизматига қабул қилиш учун тегишли бирлашган қўмитага ёки туман бўлинмасига юборилади.

6.2. Бошланғич ташкилот юридик шахс мақоми билан ёки юридик шахс мақомисиз ташкил этилиши мумкин. Юридик шахс бўлган бошланғич ташкилот давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан ташкил этилган ҳисобланади.

6.3. Бошланғич ташкилот ўз фаолиятини ушбу Устав ва Ижроия қўмита томонидан тасдиқланадиган “Бошланғич касаба уюшмаси ташкилоти тўғрисида Низом”га мувофиқ олиб боради.

6.4. Бошланғич ташкилот касаба уюшмаси қўмитасининг қарорига мувофиқ ташкилотнинг тузилмавий бўлинмаларида касаба уюшмаси гуруҳлари тузилиши ҳамда уларнинг ваколатлари белгиланиши мумкин.

6.5. Бошланғич ташкилотларнинг, шу жумладан юридик шахс мақомига эга бўлмаган бошланғич ташкилотларининг ҳисоби улар касаба уюшмаси хизматида бўлган бирлашган қўмиталар, туман, ҳудудий бўлинмалари томонидан, умумлаштирилган ҳисоби - Республика кенгаши томонидан юритилади.

6.6. Қуйидагилар бошланғич ташкилотнинг органлари ҳисобланади:

- умумий йиғилиш (конференция) - олий органи;
- касаба уюшмаси қўмитаси - коллегиал раҳбар органи;
- касаба уюшмаси қўмитаси раиси;
- касаба уюшмаси ташкилотчиси - фаолиятини яккабошчилик асосида олиб борувчи раҳбар органи;
- тафтиш комиссияси (банкда ўз ҳисобварағига эга бўлган бошланғич

ташкилотларда) - коллегиал назорат органи.

Йирик бошланғич ташкилотларда коллегиал ижроия органи - касаба уюшмаси қўмитасининг раёсати сайланиши мумкин. Бунда унинг ваколатлари “Бошланғич касаба уюшмаси ташкилоти тўғрисида Низом”да белгиланади.

6.7. Касаба уюшмаси аъзолари сони 15 нафар ва ундан ортиқ бўлган бошланғич ташкилотларда - касаба уюшмаси қўмитаси, 15 нафаргача бўлган бошланғич ташкилотларда касаба уюшмаси ташкилотчиси сайланади.

Касаба уюшмаси аъзолари сони 15 нафар ва ундан ортиқ бўлган банкда ўз ҳисобварағига эга бошланғич ташкилотларда тафтиш комиссияси сайланади.

Касаба уюшмаси аъзолари сони 15 нафаргача бўлган банкда ўз ҳисобварағига эга бошланғич ташкилотларда умумий йиғилиш ғазначини сайлаши мумкин.

Бошланғич ташкилот коллегиал раҳбар, ижроия ва органлари таркибига, шунингдек касаба уюшмаси қўмитаси раиси ва раис ўринбосари, касаба уюшмаси ташкилотчиси лавозимларига фақат ушбу бошланғич ташкилотда ҳисобда турган касаба уюшмаси аъзолари сайланиши мумкин, ушбу қоида тафтиш комиссиясига нисбатан татбиқ этилмайди.

6.8. Бошланғич ташкилотнинг умумий йиғилиши:

- бошланғич ташкилот касаба уюшмаси қўмитаси аъзоларини (уларнинг захираларини-дублёрларини), қўмита раиси, раис ўринбосари, касаба уюшмаси ташкилотчиси (банкда ўз ҳисобварағига эга бўлган бошланғич ташкилотларда - тафтиш комиссияси аъзолари ва унинг раисини сайлайди (ғазначини сайлайди);
- касаба уюшмаси қўмитаси, касаба уюшмаси ташкилотчисининг фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларини эшитади ва баҳо беради;
- Федерация ва тармоқ касаба уюшмаси тизимида амалда бўлган меъёрий ҳужжатларга зид бўлмаган ўз меъёрий ҳужжатларини қабул қилади, шунингдек, уларга қўшимча ва ўзгартишлар киритади;
- жамоа шартномаси лойиҳасини маъқуллайди;
- юқори касаба уюшмаси ташкилоти конференциясига делегатлар, сайланган органлари таркибига вакилларни ва уларнинг захираларини-дублёрларини сайлайди (юқори касаба уюшмаси ташкилоти томонидан шундай тартиб белгиланган тақдирда);
- бошланғич ташкилотни қайта ташкил этиш, тугатиш тўғрисида қарорлар қабул қилади;
- бошланғич ташкилот тассарруфида тижорат ташкилот(лар)ини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилади (фақат юридик шахс бўлган бошланғич ташкилотларда).

6.9. Умумий йиғилишни ўтказиш имконияти бўлмаган бошланғич ташкилотларда (таркибий тузилмалари тарқоқ ҳолда жойлашган, шунингдек йирик ташкилотларда) касаба уюшмаси қўмитасининг қарори билан конференция чақирилиши мумкин. Конференцияга вакиллик меъёри ва делегатларни сайлаш тартиби конрференцияни чақираётган касаба уюшмаси қўмитаси томонидан белгиланади.

Конференция бошланғич ташкилотнинг умумий йиғилиши учун белгиланган ваколатларга эга.

Бошланғич ташкилот касаба уюшмаси қўмитаси раиси ва раис ўринбосари (агар мавжуд бўлса) лавозимига кўра бошланғич ташкилот конференциясининг делегати ҳисобланади.

6.10. Бошланғич ташкилот ҳисобот-сайлов конференцияси қарорига мувофиқ делегатларнинг ваколатлари бошланғич ташкилот раҳбар органининг ваколат муддатига тенг муддатгача сақлаб қолиниши мумкин.

6.11. Бошланғич ташкилотнинг навбатдаги умумий йиғилиши, конференцияси касаба уюшмаси қўмитаси (касаба уюшмаси ташкилотчиси) томонидан заруриятга кўра, лекин бир йилда камида бир маротаба чақирилади, мазкур уставнинг 12.1.-бандида кўзда тутилган ҳисобот-сайлов йиғилишлари, конференциялари бундан мустасно.

Умумий йиғилиш, конференцияни ўтказиш санаси, вақти, жойи ва кун тартиби ҳақида камида .15кун аввал маълум қилинади.

6.12. Бошланғич ташкилотнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши (конференцияси) қуйидагилар томонидан чақирилиши мумкин:

- касаба уюшмаси ташкилотчиси, касаба уюшмаси қўмитасининг ўз ташаббусига кўра;
- юқори касаба уюшмаси органининг қарорига биноан;
- ушбу бошланғич ташкилотда ҳисобда турган касаба уюшмаси аъзоларининг камида учдан икки қисмининг талабига кўра.

Навбатдан ташқари умумий йиғилиш (конференция) касаба уюшмаси ташкилотчиси, касаба уюшмаси қўмитасининг ўз ташаббусига кўра чақирилганда уни ўтказиш санаси, вақти, жойи ва кун тартиби тўғрисида камида 20 (йигирма) кун аввал маълум қилинади.

Навбатдан ташқари умумий йиғилиш (конференция) юқори касаба уюшмаси органининг қарорига биноан ўтказилиши талаб қилинган ҳолларда касаба уюшмаси қўмитаси (касаба уюшмаси ташкилотчиси) юқори ташкилотнинг қарори олинган кундан бошлаб 3 (уч) иш кунида умумий йиғилиш (конференция)ни чақириш тўғрисида қарор қабул қилиши ва нусхасини тегишли юқори юқори ташкилотга йўллаши шарт.

Бошланғич ташкилотда ҳисобда турган касаба уюшмаси аъзоларининг камида учдан икки қисми навбатдан ташқари умумий йиғилиш (конференция)ни ўтказишни талаб қилган ҳолларда, касаба уюшмаси қўмитаси (касаба уюшмаси ташкилотчиси) талаб келиб тушган вақтдан бошлаб 20 (йигирма) кун муддатда навбатдан ташқари умумий йиғилишни (конференцияни) чақириши шарт.

Навбатдан ташқари конференцияга вакиллик меъёри уни чақираётган орган томонидан белгиланади.

6.13. Бошланғич ташкилот касаба уюшмаси қўмитасининг йиғилишлари заруратга қараб, лекин ҳар чоракда 1 марта ўтказилади.

6.14. Касаба уюшмаси қўмитаси (ташкилотчиси):

- меҳнат, меҳнат муҳофазаси, маънавият ва маърифат, жисмоний тарбия ва спорт, соғломлаштириш соҳаларида ташкилот ходимларининг ҳуқуқлари, қонуний манфаатларини ифодалайди ҳамда ҳимоя қилади;
- юқори касаба уюшмаси органлари томонидан қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлайди;
- меҳнат жамоасини ижтимоий ривожлантиришнинг жорий ва истиқбол

режаларини ишлаб чиқишда, якка тартибдаги ва жамоаларга доир меҳнат низоларини ҳал қилишда қатнашади;

- ўрнатилган тартибда жамоа шартномаси лойиҳасини ишлаб чиқишда иштирок этади, лойиҳани тегишли юқори касаба уюшмаси органи экспертизасидан ўтказади ва маъқуллаш учун умумий йиғилиш (конференция)га киритади;

- иш берувчи томонидан қабул қилинадиган меҳнатга оид локал ҳужжатлар лойиҳаларини қонунчиликда белгиланган тартибда кўриб чиқади ва эътирозлар бўлмаган тақдирда келишиб беради;

- қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда ходимларнинг манфаатларига дахлдор қарорлар қабул қилингунига қадар иш берувчидан касаба уюшмаси қўмитаси (касаба уюшмаси ташкилотчиси) билан маслаҳатлашувлар ўтказилишини талаб қилади ва ўрнатилган тартибда амалга оширилишига розилик бериш ёки бермаслик масалаларини кўриб чиқади;

- жамоа шартномасида ёки тармоқ келишувида назарда тутилган ҳолларда иш берувчининг ташаббусига кўра ходим билан меҳнат шартномасини бекор қилишга розилик бериш ёки бермаслик масаласини ҳал қилади;

- иш берувчининг амалдаги қонунчиликка зид тарзда қабул қилган қарорлари, буйруқларини белгиланган тартибда бекор қилинишига эришади;

- амалдаги қонунчиликка биноан, меҳнат қонунчилиги ва меҳнат муҳофазаси қоидаларига риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини ташкил этади, меҳнат ҳуқуқи, меҳнат ва саломатлик муҳофазаси масалалари бўйича меъёрий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда иштирок этади, уларга риоя этилишини назорат қилади;

- бошланғич ташкилот фаолларини ўқитишни ташкил этади;

- касаба уюшмаси қўмитаси зарур (соғлиги туфайли ўз вазифаларини бажара олмаган, лавозимидан озод этиш ҳақида ариза берган) ҳолларда умумий йиғилиш (конференция) оралиғида касаба уюшмаси қўмитаси раиси, раис ўринбосарини лавозимидан озод этиш ва сайлаш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин;

- юридик мақомга ва банкда ҳисобварағига эга бўлган тақдирда, ўз ихтиёрида қолдирилган маблағ доирасида, юқори касаба уюшма органи томонидан тасдиқланган меъёрий ҳужжатларга мувофиқ, касаба уюшмаси бюджетини, даромадлар ва харажатлар сметасини тасдиқлайди ҳамда бу маблағларни Уставда белгиланган мақсадларга сарфлайди;

- аъзолик бадаллари маблағларини белгиланган тартибда ва миқдорда юқори касаба уюшмаси органларига ўз вақтида ва тўлиқ ўтказилишини таъминлайди;

- амалдаги Низомлар асосида ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш ишларини, улар ўртасида маданий-маърифий, оммавий-спорт тадбирларини ташкил қилади;

- ўрнатилган тартибда касаба уюшмаси фаолларини моддий ва маънавий рағбатлантириш ишларини ташкил қилади;

- касаба уюшмаси қўмитаси (ташкилотчиси) касаба уюшмаси Республика Кенгашининг Ижроия қўмитаси томонидан тасдиқланган “Бошланғич касаба

уюшмаси ташкилоти тўғрисида”ги Низомга мувофиқ бошқа вазифаларни ҳам бажаради.

Касаба уюшмаси қўмитаси ўзининг айрим ваколатларини касаба уюшмаси гуруҳларига, қўмита раисига бериши мумкин, қонунчиликда бевосита касаба уюшмаси қўмитасига берилган ваколатлар (масалан, ходим билан меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга розилик сўраб киритилган иш берувчининг тақдимномасини кўриб чиқиш ваколати) бундан мустасно.

6.15. Касаба уюшмаси гуруҳи ўз фаолиятини ташкилот бўлинмасида ташкил қилади, юқори касаба уюшмаси ташкилотлари раҳбар органлари қарорларининг бажарилишини таъминлайди.

Ўз ваколати доирасида касаба уюшмаси гуруҳининг умумий йиғилишини чақиради, йиғилиш кун тартиб бўйича таклифларни киритади, кўриладиган масалалар бўйича ҳужжатлар лойиҳалари тайёрланишини ташкил қилади.

6.16. Касаба уюшмаси гуруҳ ташкилотчиси аъзолар билан якка тартибда иш олиб боради, уларни жамоатчилик ишларида фаол иштирок этишга жалб қилади, меҳнат, ўқиш, малака ошириш, маиший хизмат ҳамда дам олиш шароитларини яхшилаш борасида касаба уюшмаси қўмитасига таклифлар киритади.

Ўз ваколати доирасида якка тартибда қарорлар қабул қилади.

6.17. Бошланғич ташкилот фаолиятини қайта ташкил этиш ёки тугатиш тўғрисидаги қарор ўзи касаба уюшмаси хизматида бўлган бирлашган қўмита (туман бўлинмаси)ни хабардор қилган ҳолда бошланғич ташкилотнинг умумий йиғилиши (конференцияси)да қабул қилинади. Кворум мавжуд бўлгани ҳолда умумий йиғилишда иштирок этаётган касаба уюшмаси аъзоларининг, конференцияда иштирок этаётган делегатларнинг учдан икки қисми қўллаб-қувватлаганда қарор қабул қилинган ҳисобланади.

Қабул қилинган қарор нусхаси умумий йиғилиш (конференция) ўтказилган кундан бошлаб уч иш куни ичида мазкур бошланғич касаба уюшмаси хизматида бўлган бирлашган қўмитага (туман бўлинмасига) йўлланади.

6.18. Ташкилот тугатилган ҳолда, агар ушбу уставнинг 6.17.-бандида кўзда тутилган тартибда бошланғич ташкилот фаолиятини тугатиш учун умумий йиғилиш (конференция) ўтказиш имкони бўлмаса, мазкур бошланғич ташкилот касаба уюшмаси хизматида бўлган тегишли туман бўлинмаси ёки бирлашган қўмита уни ҳисобдан чиқаради. Бунинг учун ташкилот давлат реестридан чиқарилганлиги асос бўлади.

6.19. Бошланғич ташкилот тугатилганда барча молиявий мажбуриятлар бажарилгандан сўнг қолган унинг мол-мулки ва маблағлари Уставда белгиланган мақсадларга сарфлаш учун мазкур бошланғич ташкилот касаба уюшмаси хизматида бўлган бирлашган қўмита (туман бўлинмаси)га, улар мавжуд бўлмаганда тегишли далолатнома асосида Республика кенгашига ўтказилади.

6.20. Бошланғич ташкилот бошқа тармоқ касаба уюшмаси хизматига ўтган ҳолларда уни тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинмайди.

Бунда, касаба уюшмаси аъзолик бадалларидан юқори касаба уюшмаси органига ўтказиб берилиши керак бўлган пул маблағларидан қарздорлик сўндирилиши ва бошқа мулкий мажбуриятлар бажарилиши, шу жумладан касаба

уюшмасига тегишли бўлган барча мол-мулк мулкдорга қайтарилиши шарт.

6.21. Бошланғич ташкилот тугатилган, шунингдек бошқа тармоқ касаба уюшмаси хизматига ўтказилган ҳолда тегишли туман бўлинмаси ёки бирлашган қўмитанинг ваколатли органи бошланғич ташкилотни рўйхатдан чиқариш ҳақида қарор қабул қилиши лозим.

6.22. Ташкилотда мулкчилик шакли ўзгарган, қайта ташкил этилган тақдирда, бошланғич ташкилот ва унинг органлари ўз ҳуқуқий мақомини сақлаб қолган ҳолда фаолият кўрсатишни давом эттиради.

VII. БИРЛАШГАН ҚЎМИТА

7.1. Йирик хўжалик, илмий бирлашмаларнинг юридик шахс бўлган ёки юридик шахс бўлмаган таркибий тузилмаларидаги бошланғич ташкилотларнинг ташаббуси билан бирлашган қўмиталар ташкил қилиниши мумкин.

Бирлашган қўмитани ташкил этиш Ижроия қўмита қарори билан чақириладиган таъсис конференциясида амалга оширилади. Конференцияни ўтказиш муддати ва вакиллик меъёри уни чақираётган Ижроия қўмита томонидан белгиланади.

Бирлашган қўмита ўз касаба уюшмаси хизматидаги бошланғич ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириб ва йўналтириб боради, уларга фаолиятини самарали ташкил этишда мунтазам равишда амалий ҳамда услубий ёрдам кўрсатади.

7.2. Бирлашган қўмита юридик шахс мақоми билан ёки юридик шахс мақомисиз ташкил этилиши мумкин. Юридик шахс бўлган бирлашган қўмита давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан ташкил этилган ҳисобланади.

7.3. Бирлашган қўмитани молиялаштириш тартиби, штатлар жадвали ҳамда ходимларнинг иш ҳақи миқдорлари Федерация томонидан тасдиқланган меъёрий ҳужжатлар асосида Республика кенгаши Ижроия қўмитаси томонидан белгиланади.

7.4. Бирлашган қўмитанинг раҳбар органлари таркибини шакллантириш унинг конференциясида амалга оширилади.

7.5. Қуйидагилар Бирлашган қўмитанинг органлари ҳисобланади:

- Конференция - олий раҳбар органи;
- Бирлашган қўмита – конференциялар оралиғида доимий ҳаракатдаги коллегиал раҳбар органи;
- Бирлашган қўмита раёсати – конференциялар оралиғида доимий ҳаракатдаги коллегиал ижроия органи;
- Бирлашган қўмита раиси – фаолиятини яккабошчилик асосида амалга оширувчи ижро органи;
- тафтиш комиссияси – фаолиятини коллегиаллик асосида амалга оширувчи назорат органи.

7.6. Бирлашган қўмитани молиялаштириш тартиби, штатлар жадвали ҳамда ходимларнинг иш ҳақи миқдорлари Федерация томонидан тасдиқланган меъёрий ҳужжатлар асосида Республика кенгашининг Ижроия қўмитаси томонидан белгиланади.

7.7. Бирлашган қўмитанинг органлари мазкур уставда туман бўлинмасининг органлари учун белгиланган вазифа ва ваколатларга эга, уларни шакллантириш туман бўлинмаси органлари учун белгиланган тартибда малга

оширилади.

7.8. Бирлашган қўмитани қайта ташкил этиш ёки тугатиш Республика кенгашининг Ижроия қўмитаси қарорига ёки бирлашган қўмита конференциясининг қарорига мувофиқ амалга оширилиши мумкин.

Конференция қарори кворум мавжуд бўлганда, делегатларнинг учдан икки қисми қўллаб-қувватлаганда қабул қилинган ҳисобланади ва кучга киради.

Тугатиш комиссияси таркиби бирлашган қўмита фаолиятини тугатиш ҳақида қарор қабул қилган орган томонидан тасдиқланади.

7.9. Бирлашган қўмита фаолияти тугатилган ҳолда барча молиявий мажбуриятлар бажарилганидан сўнг қолган мол-мулки ва маблағлари Уставда белгиланган мақсадларга сарфлаш учун Республика кенгашига ўтказилади.

VIII. ТУМАН БЎЛИНМАСИ

8.1. Касаба уюшмасининг туман (шаҳар)лардаги бошланғич ташкилотлари, бирлашган қўмиталари фаолиятини мувофиқлаштириб ва йўналтириб бориш, уларга фаолиятини самарали ташкил этишда мунтазам равишда амалий ҳамда услубий ёрдам кўрсатиш мақсадида, Федерация билан келишилган ҳолда, Республика кенгаши Ижроия қўмитаси қарорига мувофиқ туман бўлинмалари ташкил қилиниши мумкин.

8.2. Туман бўлинмаси юридик шахс мақоми билан ташкил этилади. Туман бўлинмаси давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан ташкил этилган ҳисобланади.

8.3. Туман бўлинмасининг раҳбар органлари таркибини шакллантириш унинг конференциясида амалга оширилади.

8.4. Туман бўлинмасини молиялаштириш тартиби, штатлар жадвали ҳамда ходимларнинг иш ҳақи миқдорлари Федерациянинг ваколатли органи тасдиқлаган меъёрий ҳужжатлар асосида Республика кенгаши Ижроия қўмитаси томонидан белгиланади.

8.5. Туман бўлинмасининг фаолияти ушбу Устав, шунингдек Республика кенгаши Ижроия қўмитасининг қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси туман бўлинмалари тўғрисидаги Низом” асосида олиб борилади.

8.6. Туман бўлинмасининг раҳбар органлари қуйидагилар:

- Конференция – олий раҳбар органи;
- туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) – конференциялар оралиғида доимий ҳаракатдаги коллегиал раҳбар органи;
- Туман Кенгашининг Ижроия қўмитаси (туман Бирлашган қўмитасининг раёсати) - конференциялар оралиғида доимий ҳаракатдаги коллегиал ижроия органи;
- Туман бўлинмаси раиси – фаолиятини яккабошчилик асосида амалга оширувчи ижро органи;
- Туман бўлинмасининг тафтиш комиссияси - фаолиятини коллегиаллик асосида амалга оширувчи назорат органи.

8.7. Туман бўлинмасининг конференцияси тегишли туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) томонидан беш йилда камида бир марта чақирилади.

Конференцияни ўтказиш санаси ва кун тартиби ҳақида камида бир ой олдин маълум қилинади. Конференцияга вакиллик меъёри, уларни сайлаш тартиби

тегишли туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) томонидан белгиланади.

Туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) конференцияни ўтказишнинг аниқ санасини белгилаш ваколатини тегишлича туман Кенгашининг Ижроия қўмитасига (туман Бирлашган қўмитаси раёсатига) бериши мумкин.

Ҳисобот-сайлов конференцияси қарорига мувофиқ делегатларнинг ваколатлари кейинги ҳисобот-сайлов конференциясигача сақлаб қолиниши мумкин (навбатдан ташқари конференция бундан мустасно).

8.8. Навбатдан ташқари конференция Туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси)нинг касаба уюшма хизматида бўлган бошланғич ташкилотлардаги касаба уюшмаси аъзоларининг камида учдан бир қисмининг талабига мувофиқ, Туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси)нинг ўз ташаббусига кўра ёки Республика кенгаши Ижроия қўмитаси қарорига мувофиқ чақирилиши мумкин.

Бунда уни ўтказиш санаси ҳамда кун тартиби, вакиллик меъёри ва уларни сайлаш тартиби тўғрисида қарор конференцияни чақираётган касаба уюшмаси органи томонидан, камида ўн беш кун олдин эълон қилинади.

Туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) раиси (раис ўринбосари) лавозимига кўра туман бўлинмаси конференциясининг делегати ҳисобланади.

8.9. Конференция:

- туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси), шунингдек туман бўлинмаси (туман Бирлашган қўмитаси) тафтиш комиссиясининг фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларини эшитади, баҳо беради, тасдиқлайди, улар юзасидан қарорлар қабул қилади;
- туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) таркибини сайлайди;
- туман бўлинмаси (туман Бирлашган қўмитаси) раисини сайлайди;
- туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) тафтиш комиссиясининг янги таркибини ҳамда раисини сайлайди;
- белгиланган вакиллик меъёрига мувофиқ юқори касаба уюшмаси ташкилотининг конференцияси, Қурултойига делегатларни сайлайди;
- юқори касаба уюшмаси ташкилоти органлари таркибига номзодларни тавсия қилиши (сайлаши) мумкин (агар юқори ташкилот томонидан шундай тартиб ва вакиллик меъёри белгиланган бўлса).

Конференция туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси)га ўзининг айрим ваколатларини бериши мумкин.

8.10. Туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) мажлислари заруратга қараб, лекин бир йилда камида бир ўтказилади.

Туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) мажлислари тегишли туман Кенгашининг Ижроия қўмитаси (туман Бирлашган қўмитасининг раёсати) томонидан чақирилади.

8.11. Туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) нинг ваколатлари**:**

- Уставда белгиланган вазифаларни амалга ошириш, туман бўлинмаси (туман Бирлашган қўмитаси) ва юқори касаба уюшма ташкилотларининг конференциялари, Қурултойлари қарорларини бажариш бўйича иш олиб бориш;
- туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) аъзолари орасидан Ижроия қўмита (Раёсат)ни сайлаш, унинг сон таркибини белгилаш, зарур ҳолларда унинг таркибига ўзгартишлар киритиш;
- туман Кенгаши Ижроия қўмитаси (туман Бирлашган қўмитаси

раёсати)нинг фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларини эшитиш ва натижалари бўйича тегишли қарорлар қабул қилиш;

- конференциялар оралиғида туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) таркибидан аъзоларни чиқариш, сайлаш;

- конференциялар оралиғида туман бўлинмаси (Бирлашган қўмита) раисининг ўринбосарини сайлаш ва лавозимидан озод қилиш (конференциялар оралиғида туман бўлинмаси (туман Бирлашган қўмитаси) раиси ўринбосарини сайлаш масаласи кейинчалик туман Кенгаши, (туман Бирлашган қўмитаси) мажлисида тасдиқлаш шарти билан тегишлича туман Кенгаши Ижроия қўмитаси (туман Бирлашган қўмитаси раёсати) томонидан ҳал қилиниши мумкин;

- зарурат туғилганда (жумладан, раис бошқа ишга ўтгани, саломатлиги ёмонлашгани, истеъфога чиққани туфайли ўз вазифаларини бажара олмай қолганда) Конференциялар оралиғида туман бўлинмаси (туман Бирлашган қўмитаси) раисини лавозимидан озод қилиш ва янги раисни сайлаш;

- юқори касаба уюшмаси ташкилоти органлари таркибига сайланган вакилларини чақириб олиш ва янги вакилни йўллаш тўғрисида қарор қабул қилиш;

- Федерация ва тармоқ касаба уюшмаси тизимида амалда бўлган меъёрий ҳужжатларга зид бўлмаган ўз меъёрий ҳужжатларни қабул қилиш, шунингдек, уларга қўшимча ва ўзгартишлар киритиш;

- Конференция ваколат берган бошқа вазифаларни бажариш.

8.12. Туман Кенгашининг Ижроия қўмитаси (туман Бирлашган қўмитасининг раёсати):

- ўз ишини амалдаги қонун ҳужжатлари ва ушбу Устав, юқори касаба уюшмаси органларининг қарорлари асосида, касаба уюшмаси ташкилотлари олдида турган мақсад ва вазифаларни ҳисобга олган ҳолда ташкил қилади;

- ҳудуддаги тегишли иш берувчилар билан жамоа музокараларини олиб боради, жамоа (ҳудудий тармоқ) келишувларини тузади, уларнинг бажарилишида иштирок этади, ижроси устидан жамоатчилик назоратини олиб боради;

- ҳудудда соҳа ходимлари учун муносиб шариоитлар яратилишига қаратилган ижтимоий дастурларни шакллантиришда, ходимларни ижтимоий ҳимоя қилиш бўйича чора-тадбирларни ишлаб чиқишда иштирок этади;

- ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликларини текширишда, тиббий-меҳнат эксперт комиссияси мажлисларида иштирок этади;

- иш берувчилар томонидан ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар, шунингдек жамоа шартномалари ва келишувлари талабларига риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини иш ўринларида амалга оширади;

- белгиланган тартибда меҳнат низолари бўйича комиссияларнинг ишида қатнашади;

- бошланғич ташкилотларни касаба уюшмаси хизматига қабул қилиш ва чиқариш тўғрисида қарорлар қабул қилади, фаолиятини тўғри йўлга қўйишда бошланғич ташкилотларга амалий ва услубий ёрдам кўрсатади;

- касаба уюшма хизматидаги бошланғич ташкилотларнинг фаолиятини

ўрганади, зарур ҳолларда ўрганиш якунларини ўз мажлисларида кўриб чиқиб, тегишли қарорлар қабул қилади;

- фаоллар ўқувларини ташкил қилади, касаба уюшмалари фаолиятининг йўналишлари бўйича семинарлар, давра суҳбатлари ўтказади;

- аъзолик бадаллари тушуми тўлиқлигини таъминлаш чораларини кўради, ўрнатилган тартибда туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси)нинг сарф-харажатлар сметасини (консолидациялашган сарф-харажатлар сметасини) тасдиқлайди ва ижросини таъминлайди;

- Федерация тизимида амалда бўлган меъёрий ҳужжатларга асосан ижтимоий суғурта бюджети маблағлари ва касаба уюшмасига аъзолик бадаллари ҳисобидан ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштиришга ажратилган маблағлар мақсадли сарфланишини таъминлайди;

- касаба уюшмаси хизматидаги бошланғич ташкилотлар рўйхатини юритади;

- Республика кенгаши Ижроия қўмитаси қарорига асосан касаба уюшмаси бюджети маблағлари ҳисобидан тадбиркорлик тузилмаларини ташкил қилиши мумкин;

- туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) мажлисини чақириш тўғрисида қарорлар қабул қилади, мажлис ўтказиш кунини белгилайди ва кун тартиби юзасидан таклифларни киритади;

- туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси)нинг иш режасини тасдиқлайди ва бажарилишини ташкиллаштиради;

- туман бўлинмаси (туман Бирлашган қўмитаси) конференциясига сайланган делегатларга туман Кенгаши Ижроия қўмитаси (туман Бирлашган қўмитаси раёсати) номидан гувоҳномалар беради;

- зарурат туғилган (ўз ҳоҳишига кўра лавозимидан озод этиш ҳақида ариза берган, соғлиги туфайли вазифаларини бажара олмай қолган, бошқа ишга ўтган) ҳолларда туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) раиси, раис ўринбосарини лавозимидан озод этиш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин;

- Федерация тизимида амалда бўлган меъёрий ҳужжатларга мувофиқ касаба уюшма ходимлари ҳамда фаолларини моддий ва маънавий рағбатлантириш, юқори касаба уюшмаси ташкилотларининг Фахрий ёрлиқлари, нишонлари билан тақдирлашга тавсия этиш бўйича қарорлар қабул қилади;

Туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) ваколат берган бошқа вазифаларни амалга оширади.

8.13. Туман бўлинмаси раиси туман бўлинмага раҳбарлик қилади, бир вақтнинг ўзида тегишли туман Кенгаши (туман Бирлашган қўмитаси) ва туман Кенгаши Ижроия қўмитаси (туман Бирлашган қўмита раёсати)нинг раиси ҳисобланади.

Туман бўлинмаси раиси:

- туман бўлинмасининг олий ва коллегиал раҳбар органлари олдида ҳисоб беради;

- тумандаги давлат ҳокимияти органлари, иш берувчилар бирлашмалари ва бошқа ташкилотларда, оммавий ахборот воситаларида туман бўлинма номидан иш кўради;

- иш берувчилар ва уларнинг бирлашмалари, давлат ҳокимияти органлари,

бошқа ташкилотлар билан тузиладиган меҳнат ва ижтимоий-иқтисодий масалаларга оид келишувларни туман бўлинмаси номидан имзолайди;

- муассаса ва ташкилотлар раҳбарларидан ходимларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини камситадиган ёки қонун ҳужжатларига зид қарорлари ижросини тўхтатиб қўйишни ёки ўзгартиришни талаб қилади;

- туман бўлинмаси номидан мурожаатнома ва тавсиялар йўллайди, муаммоли вазиятлар юзасидан тегишли мутасадди ташкилотлар билан музокараларга киришади;

- туман бўлинмаси номидан юридик ва жисмоний шахслар билан алоқада ишончномасиз ҳаракат қилади ҳамда мулоқот олиб боради;

- туман Кенгаш (туман Бирлашган қўмита) аппарати фаолиятини ташкил қилиш билан боғлиқ локал ҳужжатларни тасдиқлайди;

- туман Кенгаш (туман Бирлашган қўмита) аппаратига умумий раҳбарликни амалга оширади, аппарат ходимлари билан меҳнат шартномаларини тузади ва бекор қилади, уларнинг вазифаларини белгилайди, рағбатлантиради ва интизомий жазо чораларини қўллайди;

- мазкур Уставда белгиланган ваколати доирасида фармойишлар чиқаради;

- туман бўлинмаси номидан ишончнома беради;

- туман Кенгаш Ижроия қўмитаси (туман Бирлашган қўмита раёсати) йиғилишини чақиради, муҳокама қилинадиган масалалар юзасидан йиғилишга ҳужжатлар тайёрланиши ва киритилишини назорат қилади;

Туман Кенгаш (туман Бирлашган қўмита), туман Кенгаш Ижроия қўмитаси (туман Бирлашган қўмита раёсати) қарорларини имзолайди;

- туман бўлинмаси номидан хўжалик ва бошқа шартномаларни тузади;

- тасдиқланган сметага мулк ва пул маблағларини тасарруф этади;

- туман Кенгаш (туман Бирлашган қўмита) томонидан унга берилган бошқа вазифаларни бажаради.

8.14. Туман бўлинмаси (туман Бирлашган қўмитаси) фаолиятини қайта ташкил этиш Республика кенгаши Ижроия қўмитасининг қарорига мувофиқ амалга оширилиши мумкин.

8.15. Туман бўлинмаси (туман Бирлашган қўмитаси) фаолиятини тугатиш Республика кенгаши Ижроия қўмитасининг қарорига мувофиқ ёки суд тартибида амалга оширилиши мумкин.

8.16. Туман бўлинмаси (туман Бирлашган қўмитаси) фаолияти тугатилган ҳолда барча молиявий мажбуриятлар бажарилганидан сўнг қолган мол-мулки ва маблағлари Уставда белгиланган мақсадларга сарфлаш учун Республика кенгашига ўтказилади.

IX. ҲУДУДИЙ БЎЛИНМА

9.1. Касаба уюшмасининг ҳудуддаги бирлашган қўмиталари, туман бўлинмалари фаолиятини мувофиқлаштириб ва йўналтириб бориш, ҳудуд даражасида тармоқ касаба уюшмаси аъзоларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ифодалаш ҳамда ҳимоя қилиш мақсадида, Федерация билан келишилган ҳолда, Республика кенгаши Ижроия қўмитаси қарорига мувофиқ касаба уюшмасининг ҳудудий бўлинмалари ташкил қилиниши мумкин.

9.2. Ҳудудий бўлинма юридик шахс мақоми билан ташкил этилади. Ҳудудий бўлинма давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан ташкил этилган ҳисобланади.

9.3. Ҳудудий бўлинманинг раҳбар органлари таркибини шакллантириш унинг конференциясида амалга оширилади.

9.4. Ҳудудий бўлинмани молиялаштириш тартиби, штатлар жадвали ҳамда ходимларнинг иш ҳақи миқдорлари Федерациянинг ваколатли органи томонидан тасдиқланган меъёрий ҳужжатлар асосида Ижроия қўмита томонидан белгиланади.

9.5. Ҳудудий бўлинманинг фаолияти ушбу Устав, шунингдек Республика кенгаши Ижроия қўмитасининг қарори билан тасдиқланган "Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси ҳудудий бўлинмалари тўғрисидаги Низом" асосида олиб борилади.

9.6. Қуйидагилар ҳудудий бўлинманинг раҳбар органлари ҳисобланади:

- Конференция – олий раҳбар органи;
- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) – конференциялар оралиғида доимий ҳаракатдаги коллегиал раҳбар органи;
- ҳудудий Кенгаш Ижроия қўмитаси (ҳудудий Бирлашган қўмита раёсати) – конференциялар оралиғида доимий ҳаракатдаги коллегиал ижроия органи;
- ҳудудий бўлинма (ҳудудий Бирлашган қўмита) раиси – фаолиятини яккабошчилик асосида амалга оширувчи ижро органи;
- ҳудудий бўлинма (ҳудудий Бирлашган қўмита)нинг тафтиш комиссияси – фаолиятини коллегиаллик асосида амалга оширувчи назорат органи.

9.7. Ҳудудий бўлинма, (ҳудудий Бирлашган қўмита)нинг конференцияси тегишлича ҳудудий Кенга, (ҳудудий Бирлашган қўмита) томонидан беш йилда камида бир марта чақирилади.

Конференцияни ўтказиш санаси ва кун тартиби ҳақида камида бир ой олдин маълум қилинади. Конференцияга вакиллик меъёри, уларни сайлаш тартиби тегишли ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) томонидан белгиланади.

Ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) конференцияни ўтказишнинг аниқ санасини белгилаш ваколатини тегишинча ҳудудий Кенгаш Ижроия қўмитасига (ҳудудий Бирлашган қўмита раёсатига) бериши мумкин.

9.8. Навбатдан ташқари конференция ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита)нинг касаба уюшма хизматида бўлган бошланғич ташкилотлардаги касаба уюшмаси аъзоларининг камида учдан бир қисмининг талабига мувофиқ, ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита)нинг ўз ташаббусига кўра ёки Республика кенгаши Ижроия қўмитасининг қарорига мувофиқ чақирилиши мумкин.

Бунда конференцияни ўтказиш санаси ҳамда кун тартиби, вакиллик меъёри ва уларни сайлаш тартиби тўғрисида қарор конференцияни чақираётган касаба уюшмаси органи томонидан, конференция ўтказилишидан камида ўн беш кун олдин эълон қилинади.

9.9. Конференциянинг ваколатлари қуйидагилардан иборат:

- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита), шунингдек ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) тафтиш комиссиясининг фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларини эшитиш ва тасдиқлаш;

- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита)нинг таркибини сайлаш;

- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) раисини сайлаш;

- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) тафтиш комиссиясининг таркибини ҳамда раисини сайлаш;

- белгиланган вакиллик меъёрига мувофиқ юқори касаба уюшмаси ташкилоти конференцияси, Қурултойига делегатларни сайлаш;

- юқори касаба уюшмаси ташкилоти органлари таркибига номзодларни тавсия қилиш (сайлаш) (агар юқори ташкилот томонидан томонидан шундай тартиб ва вакиллик меъёри белгиланган бўлса);

- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) фаолиятига оид муҳим масалалар бўйича қарорлар қабул қилиш.

Конференция қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа ваколатларга ҳам эга бўлиши мумкин.

Ҳудудий бўлинма раиси (раис ўринбосари) лавозимига кўра ҳудудий бўлинма конференциясининг делегати ҳисобланади.

9.10. Ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) мажлислари бир йилда камида бир марта, тегишлича ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита раёсати) ёки Республика кенгаши Ижроия қўмитаси қарори билан чақирилади. Мажлисни ўтказиш санаси, жойи ва кун тартиби лойиҳаси ҳақида камида 3 кун аввал маълум қилинади.

9.11. Ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита)нинг ваколатлари**:**

-уставда белгиланган вазифаларни, ҳудудий бўлинма, Федерациянинг ҳудудий Кенгаши конференциялари ва тармоқ касаба уюшмаси қурултойлари қарорларини бажариш бўйича иш олиб бориш;

- ҳудудий Кенгаш Ижроия қўмитаси (ҳудудий Бирлашган қўмита раёсати)нинг фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларини эшитиш ва натижалари юзасидан тегишли қарор қабул қилиш;

- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) аъзолари орасидан ҳудудий Кенгаши Ижроия қўмитаси (ҳудудий Бирлашган қўмита раёсати)ни сайлаш, уларнинг сон таркибини белгилаш;

- ҳудудий бўлинма раиси ўринбосарини сайлаш ва лавозимидан озод қилиш (ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) мажлислари оралиғида ҳудудий бўлинма раиси ўринбосарини сайлаш масаласи кейинчалик ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) мажлисида тасдиқлаш шарти билан ҳудудий Кенгаш Ижроия қўмитаси (ҳудудий Бирлашган қўмита раёсати) томонидан ҳал қилиниши ҳам мумкин);

- зарурат туғилган (ўз ҳоҳишига кўра лавозимидан озод этиш ҳақида ариза берган, соғлиги туфайли вазифаларини бажара олмай қолган, бошқа ишга ўтган) ҳолларда ҳудудий бўлинма раисини лавозимидан озод этиш ва янги раисни сайлаш (бунга зарурат бўлмаганда эса унинг вазифасини ўринбосар бажаради);

- юқори касаба уюшмаси ташкилоти органлари таркибига сайланган вакилларини чақириб олиш ва янги вакилни йўллаш тўғрисида қарор қабул қилиш.

9.12. Ҳудудий Кенгаш Ижроия қўмитаси (ҳудудий Бирлашган қўмита раёсати):

- ҳудуддаги тегишли иш берувчилар, идоралар билан жамоа

музокараларини ташкил қилади, ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича Бош жамоа келишуви, тармоқ келишувлари асосида ҳудудий тармоқ келишувлари тузилишини ҳамда уларда белгиланган ҳудудий бўлинманинг мажбуриятлари бажарилишини таъминлайди, ушбу келишувлар бажарилиши устидан жамоатчилик назоратини олиб боради;

- қонунчиликда белгиланган тартибда ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликларини текширишда, тиббий-меҳнат эксперт комиссияси мажлисларида, меҳнат низолари бўйича комиссияларнинг иштирок этади;

- иш берувчилар томонидан ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини иш ўринларида амалга оширади;

- тармоқ касаба уюшмасининг ҳудуддаги бошланғич ташкилотлари, бирлашган қўмиталар, туман бўлинмаларининг фаолиятини ўрганади, зарур ҳолларда ўрганиш якунларини ўз мажлисларида кўриб чиқиб, тегишли қарорлар қабул қилади;

- ўрнатилган тартибда ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита)нинг сарф-харажатлар сметасини тасдиқлайди ва ижросини таъминлайди;

- амалдаги меъёрий ҳужжатларга асосан ижтимоий суғурта бюджети маблағлари ва касаба уюшмасига аъзолик бадаллари ҳисобидан ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштиришга ажратилган маблағлар мақсадли сарфланишини таъминлайди;

- ҳудуддаги бошланғич ташкилотлар рўйхатини юритади;

- тармоқ касаба уюшмасининг ҳудуддаги бошланғич ташкилотлари, бирлашган қўмиталар, туман бўлинмаларида ҳисобот-сайловлар йиғилишлари (конференциялари), республика даражасидаги кўрик-танловларнинг ҳудудий тармоқ босқичлари ўтказилишини мувофиқлаштириб боради;

- юқори касаба уюшмаси органи билан келишган ҳолда, касаба уюшмаси бюджети маблағлари ҳисобидан тадбиркорлик тузилмаларини ташкил қилиши мумкин;

- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) мажлисини чақириш тўғрисида қарорлар қабул қилади, мажлис ўтказиш кунини белгилайди ва кун тартиби юзасидан таклифларни киритади;

- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита)нинг иш режасини тасдиқлайди;

- зарурат туғилган (ўз ҳоҳишига кўра лавозимидан озод этиш ҳақида ариза берган, соғлиги туфайли вазифаларини бажара олмай қолган, бошқа ишга ўтган) ҳолларда ҳудудий бўлинма раиси, раис ўринбосарини лавозимидан озод этиш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин;

- касаба уюшмаси ходимлари ҳамда фаолларини моддий ва маънавий рағбатлантириш, юқори касаба уюшмаси ташкилотларининг Фахрий ёрлиқлари, нишонлари билан тақдирлашга тавсия этиш бўйича қарорлар қабул қилади;

Ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) ваколат берган бошқа вазифаларни амалга оширади.

9.13. Ҳудудий бўлинма раиси ҳудудий бўлинмага раҳбарлик қилади, бир

вақтнинг ўзида тегишли ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) ва ҳудудий Кенгаши Ижроия қўмитаси (ҳудудий Бирлашган қўмита раёсати)нинг раиси ҳисобланади.

Ҳудудий бўлинма раиси:

- ҳудудий бўлинманинг олий ва коллегиал раҳбар органлари олдида ҳисоб беради;
- ҳудуддаги давлат ҳокимияти органлари, иш берувчилар бирлашмалари ва бошқа ташкилотларда, оммавий ахборот воситаларида ҳудудий бўлинма номидан иш кўради;
- иш берувчилар ва уларнинг бирлашмалари, давлат ҳокимияти органлари, бошқа ташкилотлар билан тузиладиган меҳнат ва ижтимоий-иқтисодий масалаларга оид келишувларни ҳудудий бўлинма номидан имзолайди;
- муассаса ва ташкилотлар раҳбарларидан ходимларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини камситадиган ёки қонун ҳужжатларига зид қарорлари ижросини тўхтатиб қўйишни ёки ўзгартиришни талаб қилади;
- ҳудудий бўлинма номидан мурожаатнома ва тавсиялар йўллайди, муаммоли вазиятлар юзасидан тегишли мутасадди ташкилотлар билан музокараларга киришади;
- ҳудудий бўлинма номидан юридик ва жисмоний шахслар билан алоқада ишончномасиз ҳаракат қилади ҳамда мулоқот олиб боради;
- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) аппарати фаолиятини ташкил қилиш билан боғлиқ локал ҳужжатларни тасдиқлайди;
- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) аппаратига умумий раҳбарликни амалга оширади, аппарат ходимлари билан меҳнат шартномаларини тузади ва бекор қилади, уларнинг вазифаларини белгилайди, рағбатлантиради ва интизомий жазо чораларини қўллайди;
- мазкур Уставда белгиланган ваколати доирасида фармойишлар чиқаради;
- ҳудудий бўлинма номидан ишончнома беради;
- ҳудудий Кенгаш Ижроия қўмитаси (ҳудудий Бирлашган қўмита раёсати) йиғилишини чақиради, муҳокама қилинадиган масалалар юзасидан йиғилишга ҳужжатлар тайёрланиши ва киритилишини назорат қилади;

Ҳудудий Кенгаш (ҳудудий бирлашган қўмита), ҳудудий Кенгаш Ижроия қўмитаси (ҳудудий Бирлашган қўмита раёсати) қарорларини имзолайди;

- ҳудудий бўлинма номидан хўжалик ва бошқа шартномаларни тузади;
- тасдиқланган сметага мулк ва пул маблағларини тасарруф этади;
- ҳудудий Кенгаш (ҳудудий Бирлашган қўмита) томонидан унга берилган бошқа вазифаларни бажаради.

9.14. Ҳудудий бўлинма фаолиятини қайта ташкил этиш касаба уюшмаси Республика кенгаши Ижроия қўмитасининг қарорига мувофиқ амалга оширилиши мумкин.

9.15. Ҳудудий бўлинма фаолиятини тугатиш касаба уюшмаси Республика кенгаши Ижроия қўмитаси қарорига мувофиқ ёки суд тартибида амалга оширилиши мумкин.

9.16. Ҳудудий бўлинма фаолияти тугатилган ҳолда барча молиявий мажбуриятлар бажарилганидан сўнг қолган мол-мулки ва маблағлари Уставда белгиланган мақсадларга сарфлаш учун Республика кенгашига ўтказилади.

9.17. Касаба уюшмаси Республика кенгашининг Ижроия қўмитаси қарори билан Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри, туман ва шаҳарларда “Вакиллик институти” жорий этилиши мумкин. Бунда ҳудуд бўйича вакил (масъул ташкилотчи)ни ишга қабул қилиш, у билан меҳнат шартномасини бекор қилиш Республика кенгаши раисининг фармойиши билан амалга оширилади ва ушбу вакил Республика кенгаши аппаратининг ходими ҳисобланади.

Ҳудуд бўйича вакил (масъул ташкилотчи) ушбу устав ва Ижроия қўмита томонидан тасдиқланадиган “Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгашининг ҳудуд бўйича вакили (масъул ташкилотчиси тўғрисидаги Низом” асосида фаолият кўрсатади.

X. КАСАБА УЮШМАСИНИНГ РАҲБАР ОРГАНЛАРИ

10.1. Қуйидагилар касаба уюшмасининг раҳбар органлари ҳисобланади:

- Қурултой – касаба уюшмасининг олий раҳбар органи;
- касаба уюшмаси Республика кенгаши (Республика кенгаши) – Қурултойлар оралиғида касаба уюшмасининг доимий фаолият кўрсатувчи коллегиал раҳбар органи;
- Республика кенгашининг Ижроия қўмитаси (Ижроия қўмита) – касаба уюшмаси фаолиятига жорий раҳбарликни амалга оширувчи коллегиал ижро органи;
- касаба уюшмаси раиси – фаолиятини яккабошчилик асосида амалга оширувчи ижро органи;

Тафтиш комиссияси – касаба уюшмасининг коллегиал назорат органи.

10.2. Давлат органлари, уларнинг мансабдор шахслари, иш берувчилар касаба уюшмаси раҳбар органларининг таркибига сайланиши мумкин эмас.

10.3. Касаба уюшмаси Қурултойи.

10.3.1. Навбатдаги Қурултой Республика кенгаши томонидан беш йилда камида бир марта чақирилади. Қурултойни чақириш муддати, вакиллик меъёри, делегатларни сайлаш тартиби ва кун тартиби камида 1 ой олдин эълон қилинади.

10.3.2. Қурултой қарорига мувофиқ делегатларнинг ваколатлари навбатдаги Қурултойгача сақлаб қолиниши мумкин (навбатдан ташқари Қурултой бундан мустасно).

10.3.3. Навбатдаги Қурултойни чақириш имконияти бўлмаган тақдирда (фавқулодда ҳолатлар, карантин эълон қилинганда ва бошқа узрли сабаблар) касаба уюшмаси раҳбар органларнинг, касаба уюшмаси раиси ўринбосарларининг ваколат муддати ўз-ўзидан узайтирилган ҳисобланади. Бу муддат бир йилдан ошиши мумкин эмас.

10.3.4. Касаба уюшмасининг навбатдан ташқари Қурултойи Республика кенгашининг ўз ташаббуси билан ёки касаба уюшмаси аъзоларининг учдан бир қисмининг талабига, шунингдек Федерациянинг тавсиясига кўра чақирилиши мумкин.

Навбатдан ташқари Қурултойни чақириш муддати ва унинг кун тартиби ушбу уставнинг 10.3.2.-бандига мувофиқ делегатларнинг ваколатлари сақлаб қолинган ҳолларда камида 15 (ўн беш) кун, бошқа ҳолларда камида 1 (бир) ой олдин эълон қилинади.

10.4. Қурултой қуйидаги ваколатларга эга:

- Республика кенгаши, тафтиш комиссиясининг фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларини эшитиш ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш;

- касаба уюшмасининг устави ва “Тафтиш комиссияси тўғрисидаги Низом”ни тасдиқлаш, ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш;

- касаба уюшмасини қайта номлаш, қайта ташкил этиш ва тугатиш;

- касаба уюшмаси фаолиятининг стратегик йўналишларини белгилаш, Ҳаракат дастурини ва бошқа дастурий ҳужжатларни қабул қилиш;

- касаба уюшмаси раисини сайлаш;

- Республика кенгашининг сон жиҳатдан таркибини белгилаш, аъзоларини ва уларнинг ўринбосарлари (дублёрлари)ни сайлаш, белгиланган меъёрга мувофиқ ҳудудий бўлинмалар (бирлашган қўмиталар)дан Республика кенгаши таркибига сайланганларнинг ваколатларини тасдиқлаш;

- Федерация билан келишган ҳолда касаба уюшмаси тузилмасини белгилаш;

- касаба уюшмасининг тафтиш комиссияси раисини ҳамда аъзоларини сайлаш, зарурат бўлганда муддатидан олдин ушбу таркибга ўзгартириш киритиш;

- касаба уюшмаси ҳаракатининг муҳим масалалари, жумладан Республика кенгаши, Ижроия қўмита ваколатига кирадиган масалалар бўйича қарорлар, мурожаатномалар қабул қилиш;

- Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Қурултойига делегатлар, шунингдек, белгиланган квота бўйича Федерация Бош кенгаши таркибига вакилларни сайлаш.

10.5. Ушбу бандниng 1-, 3- ва 4-дефисларида кўрсатилган ваколатлар Қурултойнинг мутлақ ваколатига киради.

10.6. Қурултойлар оралиғида Қурултойнинг мутлақ ваколатига кирмайдиган масалалар бўйича Республика кенгаши қарорлар қабул қилиши мумкин.

10.7. Касаба уюшмаси раиси ва унинг ўринбосари (ўринбосарлари) ўз лавозимларига кўра касаба уюшмаси Қурултойи делегати ҳисобланади.

Қурултой ҳужжатлари қарор, резолюция, декларация, шунингдек мурожаат шаклида қабул қилиниши мумкин.

10.8. Республика кенгаши Қурултойлар оралиғида касаба уюшмасининг коллегиал раҳбар органи ҳисобланади.

10.8.1. Республика кенгаши унинг таркибига касаба уюшмасининг ҳудудий бўлинмаларидан (бирлашган қўмиталардан) тенг миқдорда вакил йўллаш (сайлаш) ёки аъзоларини бевосита Қурултойда сайлаш йўли билан шакллантирилиши мумкин.

10.8.2. Касаба уюшмаси раиси ва унинг ўринбосар(лар)и лавозимига кўра Республика кенгаши таркибига киради.

10.9. Республика кенгаши.

10.9.1. Республика кенгаши қуйидаги ваколатларга эга:

- Уставда белгиланган вазифаларни, касаба уюшмаси Қурултойи қарорларини бажариш бўйича фаолиятни амалга оширади;

- касаба уюшмаси Қурултойини чақиради, Қурултойга вакиллик меъёри ва уларни сайлаш тартибини, уни ўтказиш билан боғлиқ чора-тадбирларни белгилайди;

- Республика кенгашининг ҳисобот давридаги фаолияти тўғрисида Қурултойга ҳисоботини маъқуллайди ва маърузачини тасдиқлайди;

- касаба уюшмаси фаолиятининг устувор йўналишларини белгилайди;

- Қурултойлар оралиғида Республика кенгаши аъзоларини (уларнинг дублёрларини) таркибдан чиқариш ва уларнинг ўрнига янги аъзоларни сайлаш тўғрисида қарорлар қабул қилади, зарур ҳолларда Республика кенгашининг сон жиҳатдан таркибига ўзгартириш киритади;

- касаба уюшмаси раиси ўринбосар(лар)ини сайлайди ва лавозимидан озод қилади (Республика кенгаши мажлислари оралиғида раис ўринбосар(лар)ини сайлаш масаласи Ижроия қўмита томонидан ҳал қилиниши ҳам мумкин);

- зарурат туғилганда (жумладан, раис бошқа ишга ўтгани, саломатлиги ёмонлашгани, истеъфога чиққани туфайли ўз вазифаларини бажара олмай қолганда) Қурултойлар оралиғида касаба уюшмаси раисини лавозимидан озод қилади ва янги раисни сайлайди сайлаш (бунга зарурат бўлмаганда эса унинг вазифасини ўринбосар (ўринбосардан бири) бажаради);

- Қурултой оралиғида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Бош кенгаши таркибидан вакилларини чақириб олиш ва уларнинг ўрнига янги вакилларни йўллаш (сайлаш) тўғрисида қарор қабул қилади;

- Республика кенгаши аъзолари орасидан Ижроия қўмита аъзоларини сайлайди, Ижроия қўмитанинг сон таркибини белгилайди;

- касаба уюшмаси халқаро фаолиятининг асосий йўналишларни белгилайди, турдош касаба уюшмаларининг халқаро бирлашмаларига аъзо бўлиш ва ундан чиқиш тўғрисида қарорлар қабул қилади;

- Устав вазифаларидан келиб чиққан ҳолда хайрия ҳамда бошқа марказлашган жамғармаларини ташкил қилиш ҳақида қарорлар қабул қилиши мумкин.

10.9.2. Республика кенгаши мажлислари заруратга қараб, лекин йилда камида бир маротаба ўтказилади.

10.9.3. Республика кенгашининг мажлислари Ижроия қўмита қарорига мувофиқ ёки Республика кенгаши аъзоларининг камида учдан бир қисми талабига кўра чақирилиши мумкин.

10.9.4. Республика кенгашининг мажлисларини касаба уюшмаси раиси, у бўлмаган вақтда ўринбосари (ўринбосарларидан бири) олиб боради.

10.9.5. Республика кенгаши мажлисида (Пленумида) кўрилган масалалар бўйича хулосалар қарор шаклида қабул қилинади ва баённома билан расмийлаштирилади.

10.9.6. Республика кенгаши Ижроия қўмитанинг ваколатларига кирадиган масалалар бўйича қарорлар қабул қилиши, шунингдек ўзининг айрим ваколатларини Ижроия қўмитага, касаба уюшмаси раисига бериши мумкин.

10.10. Ижроия қўмита.

10.10.1. Ижроия қўмита Республика кенгаши Мажлис (Пленум)лари оралиғида касаба уюшмасининг коллегиал ижроия органи ҳисобланади.

10.10.2. Касаба уюшмаси раиси ва унинг ўринбосар(лар)и лавозимига кўра Ижроия қўмита аъзоси ҳисобланади. Шунингдек, Ижроия қўмита таркибига Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси томонидан вакил қилинган 1 (бир) нафар аъзо киритилади.

10.10.3. Ижроия қўмита мажлислари заруратга қараб, аммо ҳар чоракда камида бир марта ўтказилади.

10.10.4. Ижроия қўмитанинг ваколатлари қуйидагилардан иборат:

- ижтимоий шерик ташкилотлар билан тузиладиган тармоқ келишувлари лойиҳаларини маъқуллаш;
- тармоқ ходимларининг ижтимоий-меҳнат ҳуқуқлари ва манфаатларига доир масалаларни қонунлар ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда мустаҳкамлаш юзасидан таклифлар билан чиқиш;
- вазирлик ва муассасалар билан тармоққа қарашли ташкилотлар ходимлари учун меҳнат шароити, бандлик ва ижтимоий кафолатлар бўйича мажбуриятларни, шунингдек, ходимлар ҳамда талаба ва ўқувчиларнинг маънавий дунёқарашини бойитиш, уларни жисмоний тарбия ва спортга жалб этиш масалаларини ўзида акс эттирувчи қўшма қарорлар қабул қилиш;
- ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича тармоқ комиссияларидаги касаба уюшмасининг мухтор вакиллари таркибини тасдиқлаш;
- касаба уюшмасининг меҳнат инспекциясини тузиш тўғрисида қарор қабул қилиш;
- Республика кенгашининг мажлисини чақириш, унинг кун тартиби ва ўтказиш жойи, вақти юзасидан таклифлар киритиш, муҳокама қилинаётган масалаларга оид хужжатларни тақдим этиш, қабул қилинган қарорларнинг бажарилишини ташкил қилиш;
- касаба уюшмасининг туман (шаҳар), ҳудудий бўлинмаларини ташкил қилиш ва тугатиш тўғрисида қарорлар қабул қилиш, улар тўғрисидаги низомларни, штат жадвалларини ва ходимларининг иш ҳақи миқдорларини белгилаш;
- касаба уюшмасининг Фахрий ёрлиғини, фахрий унвонларини, эсдалик ва кўкрак нишонларини таъсис этиш, улар тўғрисидаги низомларни тасдиқлаш;
- касаба уюшмаси ходимлари ва фаолларини давлат мукофотига тавсия қилиш, уларга фахрий унвонлар бериш ҳақида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясига таклиф киритиш;
- Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси билан келишган ҳолда Республика кенгашининг даромадлар ва харажатлари сметасини тасдиқлаш;
- касаба уюшмаси тизимидаги ташкилотларнинг молиявий-хўжалик фаолиятини ўрганиш мақсадида аудитор ташкилотларни жалб қилиш;
- турдош касаба уюшмаларининг халқаро бирлашмалари органлари таркибига касаба уюшмаси вакилларини йўллаш, чақиртириб олиш;
- касаба уюшмаси ходимларини (касаба уюшмаси марказий аппарати штатидаги ходимлар бундан мустасно) Республика кенгашининг касаба уюшмаси бюджети ҳисобидан хорижий хизмат сафарига юбориш тўғрисида қарорлар қабул қилиш;
- касаба уюшмаси мулкига эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва тасарруф қилиш бўйича қарорлар қабул қилиш;
- касаба уюшмаси марказий аппаратининг иш режасини, марказий аппарат фаолиятини ташкил этиш билан боғлиқ меъёрий ҳужжатларни тасдиқлаш;
- айрим кечиктириб бўлмайдиган (масалан, лавозимидан озод этиш ҳақида ариза берган, саломатлиги туфайли ўз вазифаларини бажара олмаган ва бошқа)

ҳолларда касаба уюшмаси раиси ўринбосар(лар)ини лавозимидан озод қилиш;

- туман (шаҳар), ҳудудий бўлинмаларнинг сайланма раҳбарлик лавозимларига номзодларни таклиф қилиш;

- касаба уюшмаси тизимида ҳисобот-сайлов кампаниясини мувофиқлаштириб бориш;

- касаба уюшмасининг рамзларини тасдиқлаш;

- касаба уюшмаси кадрлари ва фаоллари ўқувларини ташкил қилиш, касаба уюшмалари ташкилотлари фаолиятининг барча йўналишлари бўйича услубий тавсиялар ишлаб чиқиш;

- Федерация билан келишган ҳолда, Уставда кўзда тутилган мақсадларга эришиш учун тижорат ташкилотларини таъсис этиш Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа турдаги тижорат фаолиятларини олиб бориш;

- мурожаат қилинган ҳолларда, ваколати доирасида, касаба уюшмаси ташкилотлари ўртасидаги низоларни кўриб чиқиш;

- иш режасига мувофиқ ёки заруратга кўра, бошланғич ташкилотлар, туман (шаҳар), ҳудудий бўлинмалар фаолиятини ўрганиш ва натижалари юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш.

Ижроия қўмитага Қурултой, Республика кенгаши томонидан бошқа ҳуқуқ ва мажбуриятлар ҳам берилиши мумкин.

10.10.5. Ижроия қўмита мажлисида кўрилган масалалар бўйича қарорлар қабул қилинади ва баённома расмийлаштирилади.

10.10.6. Ижроия қўмитанинг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарорлари Республика кенгаши раиси, унинг ўринбосарлари, Республика кенгаши аппаратининг маъсул ходимлари ҳамда барча қуйи касаба уюшмаси ташкилотлари органлари учун бажарилиши мажбурий ҳужжат ҳисобланади.

10.11. Касаба уюшмаси раиси.

10.11.1. Касаба уюшмаси раиси касаба уюшмасига раҳбарлик қилади, бир вақтнинг ўзида Республика кенгаши ва Ижроия қўмита раиси ҳам ҳисобланади.

10.11.2. Қурултой номидан касаба уюшмаси раиси билан тузиладиган меҳнат шартномаси Қурултой қарори билан ваколат берилган шахс томонидан имзоланади.

10.11.3. Касаба уюшмаси раисининг ҳуқуқ ва вазифалари қуйидагилардан иборат:

- касаба уюшмаси органлари қарорларининг бажарилишини ташкил қилади ва улар олдида ҳисоб беради;

- давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари, ўзини ўзи бошқариш органлари, иш берувчилар бирлашмалари ва бошқа ташкилотларда, оммавий ахборот воситалари, шунингдек, халқаро ташкилотларда касаба уюшмаси номидан ишончномасиз иш кўради;

- соҳа ходимларининг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда касаба уюшмаси вакилларининг иштирокини таъминлайди;

- белгиланган тартибда касаба уюшмаси билан келишиш учун киритилган норматив ва норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаларни ўз имзоси билан келишиб

беради ёки ўз таклиф ва эътирозларини билдиради;

- ўрнатилган тартибда иш берувчилар ва уларнинг бирлашмалари, давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари ҳамда бошқа ташкилотлар, хорижий касаба уюшма ташкилотлари билан келишувлар, битимлар, меморандумлар ва бошқа ҳужжатларни имзолайди;
- ташкилотлар раҳбарларидан ходимларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини камситадиган ёки қонун ҳужжатларига зид қарорлари ижросини тўхтатиб қўйишни ёки ўзгартиришни талаб қилади;
- зарур ҳолларда касаба уюшмаси номидан баёнотлар беради, тегишли ташкилотларга мурожаатнома ва тақдимномалар йўллайди;
- касаба уюшмаси ва унинг органлари номидан юридик ва жисмоний шахслар билан алоқада ишончномасиз ҳаракат қилади ҳамда мулоқот олиб боради;
- Республика кенгаши аппаратида ички меҳнат тартибини белгиловчи ҳужжатларни, аппарат ходимларининг лавозим йўриқномаларини (функционал вазифаларини) тасдиқлайди;
- касаба уюшмаси Республика кенгашининг аппарати ходимлари билан меҳнат шартномаларини тузади, ўзгатиради, бекор қилади, уларга нисбатан рағбатлантириш ва интизомий жазо чораларини қўллайди, Республика кенгашининг аппаратнинг маъмурий-хўжалик фаолиятини таъминлайди;
- касаба уюшмаси раиси ўринбосар(лар)ини сайлаш ёки лавозимидан озод этиш бўйича Республика кенгашига, лозим бўлганда Ижроия қўмитага таклифлар киритади;
- мазкур Уставда белгиланган ваколатлари доирасида фармойишлар чиқаради;
- Республика кенгаши номидан ишончнома беради;
- Ижроия қўмита мажлисини чақиради, муҳокама қилинадиган масалалар юзасидан мажлисга ҳужжатлар тайёрланиши ва киритилишини назорат қилади;
- Республика кенгаши ва Ижроия қўмита қарорларини имзолайди;
- касаба уюшмаси номидан хўжалик ва бошқа шартномаларни тузади;
- тасдиқланган смета ва Ижроия қўмита қарорларига мувофиқ мулк ва пул маблағларини тасарруф этади;
- туман, ҳудудий бўлинмаларнинг сайланма раҳбарлик (раис, раис ўринбосари) лавозимларига номзодларни таклиф қилиш, уларни лавозимларидан озод этиш ёки уларга нисбатан интизомий жазо чораларини қўллаш таклифини киритиш ҳуқуқига эга.
- Республика кенгаши ва/ёки Ижроия қўмита томонидан унга берилган бошқа вазифаларни бажаради.

Касаба уюшмаси раисининг қарорлари фармойишлар шаклида қабул қилинади.

10.12. Тафтиш комиссияси.

10.12.1. Тафтиш комиссияси касаба уюшмаси тизимидаги ташкилотларда мазкур Устав, тизимда амалда бўлган низом, тартиб, йўриқнома ва норматив ҳужжатларга риоя этилишини, Қуруултой, Республика Кенгаши, Ижроия қўмита қарорлари ижросини, мулкдан самарали фойдаланилишини текширади, тафтишдан ўтказади ва назорат қилади.

10.12.2. Тафтиш комиссияси Республика Кенгашининг ваколатига тенг муддатга Қурултойда сайланади.

10.12.3. Тафтиш комиссиясининг фаолияти Қурултой қарорига кўра ёки касаба уюшмасининг фаолияти тўхтатилган тақдирда тўхтатилади.

10.12.4. Тафтиш комиссияси ўз фаолиятида мустақил бўлиб, Қурултой олдида ҳисобдордир.

10.12.5. Қурултойлар оралиғида зарурат туғилганда тафтиш комиссияси аъзолари таркибига ўзгартириш киритиш, жумладан комиссия раисини лавозимидан озод этиш ва янги раисини сайлаш Республика Кенгаши ва тафтиш комиссиясининг қўшма Мажлиси қарори билан амалга оширилади.

10.12.6. Тафтиш комиссияси ўз фаолиятида норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга, мазкур Устав ва Қурултой томонидан тасдиқланадиган "Касаба уюшмаси ташкилотларининг тафтиш комиссиялари тўғрисидаги Низом"га амал қилади.

10.13. Касаба уюшмаси Республика кенгашининг аппарати.

10.13.1. Касаба уюшмаси Республика кенгашининг аппарати касаба уюшмаси органлари мақсадлари ва вазифаларини амалга ошириш учун шакллантирилади ва доимий асосда фаолият юритади.

10.13.2. Касаба уюшмаси Республика кенгашининг аппарати ўз фаолиятини Ижроия қўмита томонидан тасдиқланадиган регламент асосида амалга оширади.

XI. ҚУРУЛТОЙЛАР, КОНФЕРЕНЦИЯЛАР, САЙЛАНГАН РАҲБАР ОРГАНЛАР МАЖЛИСЛАРИ, УМУМИЙ ЙИҒИЛИШЛАРНИНГ ВАКОЛАТЛИ БЎЛИШИ, УЛАРДА ҚАРОРЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ

11.1. Бошланғич ташкилотнинг умумий йиғилишлари уларда мазкур бошланғич ташкилотда ҳисобда турган касаба уюшмаси аъзоларининг ярмидан кўпи иштирок этганда ваколатли ҳисобланади.

11.2. Касаба уюшмаси Қурултойлари, бошланғич ташкилотлар, бирлашган қўмиталар, туман, ҳудудий бўлинмаларнинг конференциялари уларга сайланган делегатларнинг учдан икки қисми иштирок этганда ваколатли ҳисобланади.

11.3. Касаба уюшмаси, бошланғич ташкилотлар, бирлашган қўмиталар, туман, ҳудудий бўлинмалар сайланган органлари (қўмита, кенгаш, раёсат, ижроия қўмита)нинг мажлис (йиғилиш)лари мазкур сайланган орган аъзоларининг ярмидан кўпи иштирок этган тақдирда ваколатли ҳисобланади.

11.4. Касаба уюшмаси, бошланғич ташкилотлар, бирлашган қўмиталар, туман, ҳудудий бўлинмалар органлари (Қурултой, қўмита, кенгаш, раёсат, ижроия қўмита)нинг қарорлари кворум мавжуд бўлгани ҳолда уларда иштирок этган аъзоларининг ярмидан кўпи ёқлаб овоз берганда қабул қилинган ҳисобланади.

Овоз бериш шакли тегишли умумий йиғилиш, Қурултой, конференция делегатлари, сайланган орган аъзолари томонидан белгиланади.

11.5. Умумий йиғилиш, Қурултой, конференция, сайланган орган мажлислари (йиғилишлари)да муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинади ва якуни бўйича баённомалар расмийлаштирилади.

11.6. Касаба уюшмаси коллегиал органларининг иш тартиби Ижроия қўмита томонидан тасдиқланадиган Регламент асосида белгиланади.

11.7. Зарур ҳолларда касаба уюшмаси Қурултойи, бирлашган қўмита, туман, ҳудудий бўлинмалар конференциялари ва уларнинг коллегиал органлари мажлислари видеоконференцалоқа тартибида ўтказилиши мумкин.

11.8. Тезкор равишда ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар бўйича Республика кенгаши, Ижроия қўмита, бирлашган қўмиталар, туман, ҳудудий бўлинмалар коллегиал органларининг қарорлари уларнинг лойиҳаларига розилик белгиси (виза) қўйиш орқали, жумладан, электрон рақамли имзо, почта, телеграф, телетайп, факс, электрон ва бошқа алоқа воситаларидан фойдаланган ҳолда, сўров йўли билан қабул қилиниши мумкин.

XII. ТИЗИМДА ҲИСОБОТ-САЙЛОВЛАРНИ ЎТКАЗИШ ВА КАСАБА УЮШМАСИ ТАШКИЛОТЛАРИ ОРГАНЛАРИНИНГ ВАКОЛАТ МУДДАТЛАРИ

12.1. Тармоқ касаба уюшмаси тизимидаги бошланғич ташкилотлар, бирлашган қўмиталар, туман ва ҳудудий бўлинмаларда ҳисобот-сайлов йиғилишлари, конференциялари, шунингдек касаба уюшмасининг қурултойи Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг ваколатли органи қарори асосида Республика кенгаши (Ижроия қўмита) қарори билан белгиланган муддатларда ўтказилади.

Мазкур жараёнда сайланган касаба уюшмаси гуруҳи ташкилотчилари, касаба уюшмаси ташкилотчилари, бошланғич ташкилотлар, бирлашган қўмиталар, туман ва ҳудудий бўлинмалар, шунингдек касаба уюшмасининг коллегиал раҳбар, ижроия ва назорат органлари, уларнинг раислари ҳамда раис ўринбосарлари ваколат муддати 5 йил.

12.2. Ҳисобот-сайлов кампаниялари оралиғида ташкил этилган бошланғич ташкилотлар, бирлашган қўмиталар, туман ва ҳудудий бўлинмаларда навбатдаги ҳисобот-сайлов кампанияси жараёнида, умумий тартибда, ҳисобот-сайлов йиғилишлари, конференциялари ўтказилади ва коллегиал раҳбар, ижроия, назорат органлари, шунингдек уларнинг раислари (раис ўринбосарлари) сайланади.

Ушбу қоида навбатдаги ҳисобот-сайловлар оралиғида бошланғич ташкилотлар, бирлашган қўмиталар, туман ва ҳудудий бўлинмаларнинг коллегиал раҳбар, ижроия, назорат органлари таркибига сайланган аъзоларига, шунингдек уларнинг раислари (раис ўринбосарлари)га нисбатан ҳам татбиқ этилади.

12.3. Касаба уюшмасининг ишлаб чиқишдаги ишидан озод этилган коллегиал органи раҳбари (раиси) ва раҳбар ўринбосари, шунингдек ўринбосарлари (ушбу банднинг кейинги ўринларида ходим деб юритилади) ўз хоҳшига кўра лавозимдан озод этишни (меҳнат шартномасини бекор қилишни) сўраб ариза берган ҳолларда, шунингдек Меҳнат кодексининг 161-моддаси иккинчи қисми 1-бандига ҳамда Меҳнат кодекснинг 168-моддаси биринчи қисмида назарда тутилган асослардан бирига кўра уни (уларни) лавозимдан озод этиш (меҳнат шартномасини бекор қилиш) учун мазкур органнинг қарори талаб этилмайди. Бундай ҳолларда ваколатли коллегиал орган ходим билан меҳнат шартномасини бекор қилишга олиб келган сабабни маълумот учун қабул қилиш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.

12.4. Коллегиал орган раиси билан меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги фармойиш (қарор) ваколатли орган ваколат берган шахс томонидан имзоланади. Раис ўринбосари (раис ўринбосарлари) билан меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги фармойиш раис томонидан имзоланади. Раис ва раис ўринбосари (раис ўринбосарлари) бир вақтда лавозимдан озод этиш тўғрисида ариза берган бўлсалар ваколатли орган ваколат берган шахс томонидан имзоланади.

12.5. Форс-мажор ҳолатларида ёки қонунчиликда белгиланган бошқа чекловлар жорий қилинганда, шунингдек бошқа узрли ҳолатларда касаба уюшмаси Республика кенгаши (Республика кенгаши Ижроия қўмитаси)нинг қарорига мувофиқ бошланғич ташкилотлар, бирлашган қўмиталар, туман ва ҳудудий бўлинмалар, шунингдек касаба уюшмаси раҳбар, ижроия ва назорат органларининг, уларнинг раҳбарлари ҳамда раҳбар ўринбосарларининг ваколат муддатлари узайтирилиши мумкин.

XIII. КАСАБА УЮШМАСИДА МЕҲНАТ МУНОСАБАТЛАРИ

13.1. Барча даражадаги касаба уюшмаси ташкилотларида сайланган лавозимга сайлангани муносабати билан ишлаб чиқаришдаги ишидан озод этилган шахслар, шунингдек, касаба уюшмаси ташкилотлари аппаратларида меҳнат шартномаси асосида ишлаётган ходимлар билан меҳнат муносабатлари меҳнат тўғрисидаги қонунлар, жамоа шартномалари ва келишувлари ва бошқа норматив ҳужжатлар билан тартибга солинади.

13.2. Лавозимга сайлангани муносабати билан ишлаб чиқаришдаги ишидан озод этилган ходимлар билан тегишли сайланган органнинг (ушбу уставнинг 12.1. ва 12.2.-бандлари қоидаларини инобатга олган ҳолда) ваколат муддатига тенг муддатга меҳнат шартномалари тузилади.

13.3. Штатдаги касаба уюшмаси ходимларининг шахсий ҳужжатлари йиғмажилди ва меҳнат дафтарчалари ходимлар билан меҳнат шартномаси тузган касаба уюшмаси ташкилотида сақланади.

XIV. КАСАБА УЮШМАСИНИНГ МУЛКИ ВА МАБЛАҒЛАРИ ҲАМДА УЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ МАНБАЛАРИ

14.1. Касаба уюшмаси ва унинг тузилмасидаги ташкилотлари Уставдаги мақсад ва вазифаларни амалга ошириш учун зарур бўлган ўзига тегишли мулки ва маблағларини тасарруф этадилар, уларга эгалик қиладилар, улардан фойдаланадилар, белгиланган тартибда сарфлайдилар.

14.2. Касаба уюшмаси ва унинг тузилмасидаги ташкилотларининг мулки ва маблағлари касаба уюшмаси аъзоларининг ҳар ойлик аъзолик бадаллари, ихтиёрий мулкий бадаллар ва хайриялар, қонунларда белгиланган тартибда тадбиркорлик, хўжалик ва бошқа тижорат фаолиятидан олинган, устав мақсадларига йўналтирилувчи даромадлар, ижтимоий, маданий, маънавий-маърифий, туризм, жисмоний тарбия-спорт ва бошқа тадбирларини ўтказиш учун юридик ва жисмоний шахслар томонидан ўтказиладиган, шунингдек, қонунларда тақиқланмаган бошқа тушумлардан шакллантирилади.

Касаба уюшмаси аъзолик бадаллари ва бошқа манбалардан тушган маблағлар маданий-маърифий, жисмоний тарбия-соғломлаштириш тадбирларига, туризм йўналишига, касаба уюшмаси аъзоларига моддий ёрдам кўрсатиш ва рағбатлантиришга, касаба уюшмаси органларида ишлайдиган

ходимларга ҳақ тўлаш ва амалдаги қонунчилик доирасида бошқа Устав мақсадлари учун сарфланади.

14.3. Иш берувчилар касаба уюшмаси ташкилотига жамоа шартномасида, келишувида белгиланган мақсадлар учун ва миқдорларда маблағлар ўтказиши мумкин.

Иш берувчилар, корхона ва ташкилотлар касаба уюшмаси ва унинг бўлинмалари балансига ходимларни қўллаб-қувватлаш, касаба уюшмасини рағбатлантириш ва унинг салоҳиятини ошириш мақсадида ўзларининг балансида бўлган объектлар, бино ва иншоотлар, асосий воситалар, активларни беғараз ўтказиб бериши мумкин.

14.4. Касаба уюшмаси ва унинг бўлинмалари Устав фаолиятини таъминлаш учун зарур бўлган қимматбаҳо қоғозлар, акция ва бошқа мулклар сотиб олиш ҳуқуқига эга.

14.5. Касаба уюшмаси ва унинг бошланғич ташкилотлари, бирлашган қўмиталари, туман ва ҳудудий бўлинмалари белгиланган тартибда ўзларининг мустақил баланси, банкларда ўз ҳисоб варақаларига (шу жумладан, миллий ва хорижий валютада) эга бўлишлари мумкин.

14.6. Касаба уюшмаси аъзоларининг ҳар ойлик бадаллари қуйидагича йиғилади:

- ишловчилардан, шу жумладан, мавсумий ва ўриндошлик асосида ишловчилардан иш жойида барча турдаги иш ҳақлари ва унга тенглаштирилган бошқа тўловлардан, стипендия, меҳнатга ҳақ тўлаш фондига кирувчи қўшимча, мукофотларидан бир фоиз миқдорда;
- пенсионерлардан пенсия миқдорининг ёки республикада белгиланган ёшга доир энг кам пенсия миқдорининг бир фоизидан кам бўлмаган миқдорида;
- вақтинча ишламайдиганлардан меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорининг бир фоизи миқдорида.

Касаба уюшмаси аъзоси аризасига асосан ўз хоҳиши билан белгиланган миқдордан ортиқ бадал тўлаши мумкин.

14.7. Касаба уюшмаси қўшимча молиявий маблағларни ишлаб топиш ва келгусида улардан касаба уюшмаси аъзоларининг меҳнат, ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, шунингдек, қўшимча иш ўринлари яратиш учун фойдаланиш мақсадида, белгиланган тартибда ишлаб чиқариш, хўжалик, ташқи иқтисодий фаолиятни амалга ошириши, суғурта компанияси ва акциядорлик жамияти, мақсадли жамғармалар ва бошқа ташкилотларни ташкил этиши мумкин. Мазкур фаолиятдан тушган даромад, шунингдек, касаба уюшмасига аъзолик бадаллари, касаба уюшмасининг мулки, пул ва чет эл валютасидаги маблағлари аъзолар ўртасида тақсимланмайди ва Устав мақсадларига сарфланади.

14.8. Касаба уюшмаси маблағларини мақсадли ва самарали сарфлаш тартиби Республика Кенгаши қарори билан белгиланади. Касаба уюшмасининг барча органлари учун ушбу тартибни бажариш мажбурийдир. Молиявий интизомга амал қилмаган касаба уюшмаси органлари раҳбарлари, масъул шахслари қонунда белгиланган тартибда жавобгарликка тортилади.

Касаба уюшмаси ва унинг бўлинмалари органлари раҳбарлари, масъул шахслари томонидан содир этилган қонунбузилиш ҳолатлари аниқланганда,

ушбу шахслар ҳатти-ҳаракати натижасида вужудга келган камомад ва мажбуриятлар бўйича касаба уюшмаси жавобгар бўлмайди.

14.9. Касаба уюшмаси Республика кенгашининг аппарати, бошланғич ташкилотлар, бирлашган қўмиталар, туман ва ҳудудий бўлинмалар, шунингдек тасарруфдаги корхона ва ташкилотларнинг маблағлари ва мол-мулклари касаба уюшмасининг умумий мулкидир.

Касаба уюшмаси бўлинмалари ва тасарруфидаги ташкилотлари фаолияти тугатилганда ёки касаба уюшмаси аъзоси унинг сафидан чиққанда касаба уюшмаси маблағлари ва мол-мулки бўлинмайди ва қайтарилмайди.

14.10. Касаба уюшмаси мулки объектларига бинолар, иншоотлар, ер участкалари, механизмлар, жиҳозлар, транспорт ва техника воситалари, инвентарь, маданий-маърифий, жисмоний тарбия, спорт ва соғломлаштириш мақсадларига мўлжалланган мулк, турар ва нотурар жойлар, маблағлар, шу жумладан, чет эл валютасидаги маблағлари, қимматбаҳо қоғозлар, корхоналар ва хўжаликлар, оммавий ахборот воситалари, босмахоналар, санаторий-курорт, дам олиш уйи, соғломлаштириш, спорт, ўқув муассасалари, болалар соғломлаштириш оромгоҳлари, интеллектуал мулк, шунингдек, қонунчиликда тақиқланмаган бошқа мол-мулклар киради.

14.11. Касаба уюшмасининг мулки дахлсиздир ва у қонун билан қўриқланади. Унинг мол-мулки национализация, реквизиция ва мусодара қилинмайди, қонунда назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

14.12. Касаба уюшмаси ўз мулкига нисбатан қонунга ва бошқа ҳуқуқий ҳужжатларга зид бўлмаган ҳар қандай ҳаракатларни амалга оширишга, жумладан, ҳомийлик ва молиявий ёрдам маблағларини ажратишга, ўз мулкини ажратиб беришга, мулкка эгалик қилиш ва ундан фойдаланиш ҳуқуқини бошқа шахсларга беришга, сотишга, мулкни гаровга қўйишга, ундан бошқача тарзда фойдаланишга ҳақли.

Касаба уюшмаси мулкининг шаклини ўзгартириш, тасарруф этиш масаласи қонун билан ўрнатилган тартибда, мазку

р Уставда белгиланган ваколатлар доирасида касаба уюшмаси Республика кенгашининг Ижроия қўмитаси томонидан ҳал этилади.

14.13. Касаба уюшмаси мулкининг ишончли бошқарув учун бошқа шахсга (ишончли бошқарувчига) берилиши мулкий ҳуқуқларнинг ўтишига асос бўлмайди, ишончли бошқарувчи касаба уюшмаси манфаатларини ҳисобга олиб мулкни бошқариши шарт.

14.14. Касаба уюшмаси, унинг туман (шаҳар), ҳудудий бўлинмалари ва тасарруфидаги ташкилотлари касаба уюшмаси Республика Кенгаши Ижроия қўмитаси қарори (рухсати) билан ёки ваколат берилган касаба уюшмаси бўлинмаси коллегиал органининг қарори (рухсати) билан мол-мулк ва активлар (бино ва иншоотлар, қурилмалар, автотранспорт воситалари, турли қимматбаҳо аппаратура ва техника воситалари ва ҳоказо)ни сотиб олиши мумкин.

14.15. Касаба уюшмаси, унинг туман (шаҳар), ҳудудий бўлинмалари ва тасарруфидаги ташкилотлари қонунчиликда таъқиқланмаган тарзда ҳар қандай мол-мулкни ҳадя (беғараз) равишда қабул қилиб олиши мумкин.

Касаба уюшмаси аъзолари ва бошқа ташкилотлар касаба уюшмасига берган мол-мулкига ва аъзолик бадалларига эгалик қилиш ҳуқуқини сақлаб қолмайдилар.

14.16. Касаба уюшмасининг туман (шаҳар), ҳудудий бўлинмалари ўз балансидаги активлари, мол-мулклар устидан жорий бошқарувни (эгалик қилиш ҳуқуқисиз) амалга оширади.

Касаба уюшмаси мол-мулклари ва активлари (бино ва иншоотлар, қурилмалар, автотранспорт воситалари, турли қимматбаҳо аппаратура ва техника воситалари ва ҳоказо) касаба уюшмаси Республика Кенгаши Ижроия қўмитаси қарори билан ҳисобдан чиқарилиши, сотилиши, ижарага ёки вақтинча фойдаланишга ёхуд беғараз берилиши мумкин.

XV. КАСАБА УЮШМАСИНИНГ ҲИСОБ ВА ҲИСОБОТИ

15.1. Касаба уюшмаси ўз фаолиятининг натижалари ҳисобини юритади ҳамда рўйхатдан ўтказувчи, давлат солиқ ва статистика органларига белгиланган тартибда ҳисоботлар тақдим этади.

15.2. Барча касаба уюшмаси органлари ўзларини сайлаган органлар ҳамда аъзолар олдида ҳисоб бериб борадилар.

XVI. КАСАБА УЮШМАСИНИНГ ЮРИДИК ШАХС СИФАТИДАГИ ҲУҚУҚЛАРИ

16.1. Касаба уюшмаси юридик шахс ҳисобланади ва ўзининг белгиланган намунадаги муҳри, штампи, бланкларига, шунингдек, банкларда ўз ҳисоб рақамларига эга.

16.2. Касаба уюшмасининг юридик шахс сифатидаги ҳуқуқ ва мажбуриятлари Уставда белгиланган ваколатлар доирасида касаба уюшмаси органлари ва мансабдор шахслари томонидан амалга оширилади.

16.3. Касаба уюшмаси белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилган ўз рамзлари (тимсоли)га эга бўлиши мумкин.

XVII. КАСАБА УЮШМАСИ УСТАВИГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТАРТИБИ

17.1. Ушбу Уставга касаба уюшмаси Қурултойи томонидан ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритилиши мумкин. Амалдаги қонунчилик ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилганда ёки янги қонунчилик ҳужжатлари қабул қилинганда Қурултойлар оралиғида Уставга қўшимча ёки ўзгартиришлар киритиш тўғрисида қарор қабул қилиш Республика Кенгаши томонидан амалга оширилиши мумкин.

Уставга киритилган барча ўзгартириш ва қўшимчалар белгиланган тартибда қайта давлат рўйхатидан ўтказилади.

XVIII. КАСАБА УЮШМАСИНИ ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ТУГАТИШ ТАРТИБИ

18.1. Касаба уюшмасини қайта ташкил этиш, (қўшиб юбориш, қўшиб олиш, бўлиш, ажратиб чиқариш, ўзгартириш) ёки тугатиш тўғрисидаги қарор касаба уюшмаси Қурултойида қабул қилинади. Кворум мавжуд бўлган ҳолда Қурултойда қатнашаётган делегатларнинг 2/3 қисми ёқлаб овоз берганда, қарор қабул қилинган деб ҳисобланади.

18.2. Касаба уюшмасини қайта ташкил этиш қонунда белгиланган тартибда амалга оширилади.

18.3. Касаба уюшмасини тугатиш ҳақида қарор қабул қилинган тақдирда, тугатувчи орган қонунчиликда белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказувчи адлия органи билан келишган ҳолда тугатиш комиссиясини тайинлайди, шунингдек, кредиторлар талаблари қаноатлантирилгандан сўнг қолган мулкни касаба уюшмаси Уставига мувофиқ қайси мақсадга йўналтиришни белгилайди.

18.4. Касаба уюшмаси фаолиятини тўхтатиш, шунингдек, кпасаба уюшмасини тугатиш қонунда белгиланган тартибда суд томонидан амалга оширилиши мумкин.

Касаба уюшмасининг фаолиятини давлат органлари, уларнинг мансабдор шахслари, иш берувчилар ташаббусига кўра тугатишга йўл қўйилмайди.

18.5. Касаба уюшмаси тугатилган ҳолда унинг ҳужжатлари белгиланган тартибда архив ташкилотларига сақлаш учун топширилади.

XIX. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

19.1. Мазкур Устав талабларини бажариш касаба уюшмаси тизимидаги ташкилотлар ва касаба уюшмаси аъзолари учун мажбурийдир. Ушбу Устав қоидаларини Ўзбекистон Республикасининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларига зид тарзда талқин қилиш мумкин эмас.

19.2. Мазкур Устав бўйича юқори турувчи орган қарор қабул қилиш давомида бўйсунув бўйича қуйи турувчи орган ваколатларига доир масалаларни ҳам ҳал этиши мумкин.

Юқори турувчи орган бўйсунув бўйича қуйи турувчи органнинг қонун ва мазкур Устав талабларига зид қарорларини қайта кўриб чиқиш учун тегишли орган ёки ваколатли шахсга юбориши, коллегиал органлар ваколатига доир масалалар юзасидан эса унинг навбатдан ташқари йиғилишини белгиланган тартибда чақириши мумкин.

19.3. Кечиктириб бўлмайдиган ҳолларда қуйи турувчи органнинг қонун ва Устав талабларига зид қарорлари юқори турувчи орган томонидан қисман ёки тўлиқ бекор қилиниши мумкин.

Республика кенгаши раиси Р.Бедилов